

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljativne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Jeseniški klerikalci — narodni in delavski izdajalci.

Jesenice, 20. jan 1905.

„Ljubše so minemsko-klerikalne kakor pa slovensko-napredne Jesenice“.

Besede župnika Janeza Zabukoveca.

Zloglasna spravna akcija, ki jo je započel »Slovenec« kot glasilo katoliško narodne stranke na Kranjskem je vzbudila pri vseh treznomiselnih Slovenceh utemeljeno nezaupanje. V Jesenicah na Gorenjskem je dokazala katoliško-narodna stranka, da se je rodila misel v razgretih možganih nekaterih ljudi, ki se zbirajo v školaškem farovžu v Ljubljani. Takrat se je oglasil v »Slovenca« k besedi tudi naš župnik gospod Janez Zabukovec ter spisal cel uvoden članek. Nagromadil je neznansko veliko otrobarij ter nezrelih fraz v pristnem duhu in slogu novopečenega kaplana, ki ga je ravno izpuštil iz lemenata dr. J. Evangelist Krek. O raznih vrstah »liberalcev« je bilo pisano tako konfuzno ter izraženo v tako nerodnih stavkih, da smo trdno prepričani, da tistega besedičenja ni razumel niti eden prietaš tukajšnje katoliško-narodne stranke — znamenje, da Janez Zabukovec sam ni vedel kaj hoče pravzaprav povedati. Vendar smo si mislili: akoravno ni Janez Zabukovec posebno jasno povedal svojih misli, hoče morda le imeti spravo s »liberalci«, da z družinimi močmi ohranimo lepo jeseniško dolino svojemu narodu. Prenehali so za nekaj časa obojestranski napadi, ker se je na obeh straneh obljubilo, da prenehajo. Toda že takrat se je pokazalo, da hočejo naši katoliški narodnjaki iz te sprave izvit dobiček. Zadrževali so od narodno-napredne stranke, da jim prepusti v občinskem odboru velikansko premoč, dasi je narodno-napredna

stranka v dveh razredih močnejša od klerikalne. Sedela so se naši politikujoči duhovniki pri tem prav pošteno opekli, ker smo jim prekrizali lepe sanje o gospodstvu nad našo občino. Že takrat je župnik Janez Zabukovec izjavil, da mu je v prvi vrsti mar, da so Jesenice katoliške, če so slovenske ali nemške je to seveda — postranska stvar. To je očitno dokaz, da je naš duhovniški stranki vseeno, kateremu narodu padejo Jesenice v roke, samo da so prepojene z mednarodnim rimskim klerikalizmom. Vse one, ki imajo le še nekaj slovenskega srca v svojih prsih, prosimo, da presodijo kje je narodno izdajalstvo doma.

V sobotni številki »Slovenca« od 14. t. m. se je pričelo v neslanih noticah napadati vse, kar ni zrastle na zelniku naše narodne izdajalske stranke, katero vodi župnik J. Zabukovec s svojim arogantnim kaplanom Zabretom. Društvo, s katerim simpatizirajo celo oni klerikalci, katerih še ni popolnoma osenčil brezdomovinski duh jeseniške duhovščine, so ti brezvestni politikastrji na najgrši način napadli. Ljudje, ki oznanjujejo na prižnici krščansko ljubezen in miroljubnost, so torej začeli sejati razpor in napadati vse, kar brezpopojno ne trobi v njihov rog in če ima isto najlepši in najidealnejši namen. Najodličnejše tukajšno društvo »Sokola«, katerega edini namen je gojitev telovadbe in narodnega čuta so ti ljudje na najgrši način napadli. Ako postane naše ljudstvo narodno zavedno iz dna duše, potem je tudi izgubljeno za stranko, ki ji je narodnost devota briga. Naša katoliška narodna stranka se dobro zaveda, da z zmago narodne zavesti pri ljudstvu ista gotovo propade, kakor je v resnici že propadati začela. Klerikalec še ni bil nikdar narodnjak pa tudi nikdar ne bo. In če danes propadejo

Jesenice in s njimi nad 100 tisoč Slovencev se bodo ti ljudje zadovoljno smejali, če bo le stal na vsaki občinski upravi pečat brezdomovinskega klerikalizma.

Uverjeni smo, da se gre tem ljudem za to, da dobe občino v svoje roke, kjer naj bi gospodarila stranka narodnih izdajalcev vulgo klerikalcev. V tistem trenutku, ko bi se preselila občinska uprava iz hiše župana Klinarja v jeseniško župnišče, je že tudi zapečatena usoda naših gostilničarjev. Dve leti ne bi minulo in polovica naših trgovcev in gostilničarjev spravijo na — boben. V par letih bi mrgolelo konsumnih društev ter drugih klerikalnih gospodarskih organizacij za praznenje delavskih žepov, ki bi imele res človekoluben namen, spravljati sedaj gospodarsko dobro stoječe ljudi na — beraško palico. Stoj lep pogled v bodočnost! In kaj bi imel naš delavec od ljudi, ki ga sedaj pitajo z lepimi — besedami. Izsesavali bi ga do zadnje kaplje krvi in mu izrgali slednji vinar, ki bi moral iti seveda v blagajno neštevilnih klerikalnih društev, katerih edini namen je ohraniti delavstvo neumno in zabito, ker le take delavstvo se pusti komandirati od raznih Zabukovcev in Zabretov. Delavstvo naj pogleda v Belgijo in druge države, kjer se je isto že samostojno organiziralo ter vsiljive politikujoče duhovnike zapodilo v — cerkev. Lepa ilustracija naših »nesebičnih« voditeljev katoliško-narodne stranke je nekdanji tukajšnji župnik Šinkovec, ki je sprejel od ravnatelja Lukmana 100 K plačila, ker je razbil organizacijo, ki je bila naperjena proti nemškemu kapitalistu. Ravnatelj Lukman je dobro vedel, da je le klerikalna stranka zmožna voditi delavstvo za nos ter da klerikalno misleče delavstvo ne bo nikdar energično zahtevalo svojih pravic. In kaj za služi človek sploh, ki sprejme od

kapitalista 100 K, da organizira delavstvo po želji — kapitalista. Socialno misleče delavstvo mora to samo vedeti. Glejte delavci, to stanovsko izdajalstvo je storil nad vami ustanovnik katoliško-narodne stranke na Jesenicah, župnik Šinkovec, s tem, da je vtaknil v žep — judežve groše. Danes pa vam prodaje župnik Janez Zabukovec s kaplanom Zabretom svoje — hinavsko prijateljstvo. Ljudje, ki imajo na dan 24 ur prostega časa, si lahko dovoljujejo šport zapeljevanja ubogega delavstva. »Veliko humbuga je pri nas, veliko,« nam je rekel pred kratkim odločen klerikalec. Mi pa pravimo, humbug je vse, kar počenja katoliško narodna stranka na Jesenicah.

Te vrstice smo bili prisiljeni napisati vsled vedno se ponavljajočih se napadov klerikalne stranke. Napisali jih nismo ljudem, ki jih je že popolnoma zasleplil strupeni duh klerikalizma iz vrste uskoka Peter Rozmana, temveč za one, ki imajo še kaj srca za svojo materinsko zemljo ter za naše ubogo, od brezvestnih sebičnejšev zapeljano delavstvo »Zgodovinski dan« je bil za nas 15. prosinca 1905, katerega dne se je pokazala takojimenovala katoliško-narodna stranka na Jesenicah. Ta dan je pokazal, da ni s temi ljudmi nobenega paktiranja, nobenega kompromisa in nobene sprave. Tu velja samo načelo: boj in zopet boj. Častno umreti ali pa zmagati! Kdor bi se sedel s temi divjimi fanatikami k isti mizi, je vreden pasjega biča. Ako kdaj padejo sedaj še slovenske Jesenice, ne bo to naša krivda, pač pa bo krivda katoliško-narodne stranke, ki je sejala prepričevalo slovenskimistramkami ter pokopala za vedno pri nas tako potrebno edinost in slog.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Z mandžurskega bojišča.

»Novoje Vremja« poroča iz Huanšana: Ob japonski fronti je opažati živahno gibanje. V bližini Putilovskega grida se je te dni dvignil japonski zrakoplov. Kakor poročajo Kitajci, se na vzhodnem krilu kopljejo podzemeljske jame, ki so določene za stanovanje Nogijevi armadi, ko dospe izpred Port Arturja. Zatrjuje se, da nameravajo Japonci znatno ojačiti tudi svoje levo krilo.

General Kuropatkin poroča z dne 18. t. m.:

Oddelek naše konjenice je 16. t. m. presenetil dvajset vrst severno od Samintina neko patroljo. Štirje Japonci so bili ubiti, eden pa ujet.

Iz severne Koreje.

»Daily Telegraph« se brzojavlja iz Seula: Boda v pokrajini Hamheng je vsled vojnih operacij izredno velika. Rusi so požgali mnogo hiš. Korejci so do zadnjega moča zapustili mesto, odkar so je zasedli Japonci in se v njem utrdili. Rusi in Japonci so že čisto blizu drug drugega in sodi se, da se mora vsak trenutek vneti krvavi boj. Rusi so zgradili preko reke Tjumen pontonski most, in dobivajo skoro vsak dan novih vojev na pomoč.

Tretje rusko brodogvaj.

»Kölnische Zeitung« javlja iz Petrograda: Tretje brodogvaj, čigar poveljnikom je bil imenovan podadmiral Nebogatov, tvorijo oklopnice »Imperator Nikolaj«, »General-admiral Apraksin«, »Admiral Senjavin«, »Admiral Ušakov«, oklopna križarka »Vladimir Monomah« in 6 do 10 torpedovk. Na krovu teh ladij se dela noč in dan, največ paznosti pa se posveča artiljeriji. Na vseh ladjah se nahajajo aparati za brezžični brzojav. Zatrjuje se, da to ladjeve na vsak način odpluje koncem tega meseca na Daljni Vst. k.

LISTEK.

Odprto pismo slavni gledališki intendantci.

(Pevsko točko priredil L. P.)

Ker se pečajo sledeče moje skromne vrstice z gledališčem in je svet pač tak, zlasti v Ljubljani, prisiljen sem z ozirom na svoje pošteno ime in na umljivo občutljivost svojih ljubljenskih zaročenk poudarjati, da ni iskati za kulisami tega pisma nikakih kovarskih nagibov ali neplemenitih namenov! Zase ne hrepeni podpisani po nikaki koristi niti koristki, in za svojo osebo ne bi žilil nobenega koraka, sedeč za to svojo samotno pisalno mizo, zlasti ne v navzočih, skrajno težavnih okoliščinah, ko se stene novih hiš tako pregrešno tanke in sem sirota zavezan poslušati sedaj že osemanjstič genljivi refren:

„Trgaj mi ro-žice,
Delaj mi pu-šljice,
Če sem jaz fantič za te!“

osemnajstič ta refren in le ta refren, ki ga prepričano in vztrajno poje gojenj kuharica — (naj umre smrt kri- vičnika in krvave mačke naj liče na

onem svetu!) — poje gorenja kuharica danes kakor vsak dan in toleče zraven bržole, danes kakor vsak dan, kajti gostači nad menoj jedo na petek in svetek bržole, vsak dan bržole!

Ampak le iskrena rodoljubzen in nesebično zanimanje za razvoj naše gledališke Talije mi sili pero v roko, da tem neveč nenavadnim potom položim dokaj slavni intendantci na domorodno srce vljudno, a hkratu nujno prošnjo oziroma poziv, naj se v svojem požrtvovalnem delovanju za prospeh našega gledališča v čim najpozornejši meri ozira takorekoč na domače moči! Brez ugovora je seveda priznati, da je slavna intendantsca baš v tem oziru dokaj storila že ...

dokaj stori-la že,
če sem jaz fantič za te ...

Namreč ... Kaj sem hotel reči ...

O! ...

Da bi ji hostne mravlje zlezle v goltance, tej nesrečni batiranki kuhinjski! Ali ne bodo nikdar konca vzele te rožice, ti pušljici in ta fantič zate! Vrag jo lastnoročno jahaj do vrata boso skozi koprive na Klek! ... Koliko greha delam vsak dan v mislih in besedah zaradi te ženske, in v nevar-

nost spravljam blagor svoje neumrjoče duše! O! ... O! ...

Nervozen sem ... Že tri mesece, tri mesece pa še bom, pravi zdravniško izpričevalo ... Naj slavna intendantsca blagovoli to naklonjeno upoštevati!

... dokaj storila že, sem hotel reči, in si z zaslužnim pospeševanjem domačih moči spletla nevenljiv levorvenec takorekoč! — Res!

Ali ni na primer s srečno roko en-gažirala novega suferja rojaka, čigar zdravi, doneči organ, zlasti kadar je popolnoma disponiran, vzbuja najlepše nade. In za tisto svojo skromno gažo gotovo ne bi bil zavezan se tako napejati, da ga je čuti noter v bufet! Ali živa vnema, sveti ogenj tli možu v prsih, to je! in le prav bi bilo, da se ga da dalje izobraziti v njegovi stroki na Dunaju ali pa v Pragi. In pa benefica mu gre!

Iz narodno gospodarskih ozirov je sploh zelo hvalevredno, da slavna intendantsca prireja vsako leto benefice našim vrlim domačim močem oziroma njih upnikom!

In pa tista dva srednja zoba po deset kron, ki ju je v povzdigo Talije dala intendantsca vestaviti nadebudnemu

gojencu dramatične šole! Žal! mladenič ta ni bil hvaležen in sveti ogenj mu ni tlel v prsih; čim je imel zoba, izneveril se je naši drami in je sedaj stebel nemškega gledališča v Trbižu ... Hamba!

Bridke izkušnje je imelo gledališko vodstvo v zahvalo za svoje rodoljubno stremljenje tudi s kozo, ki je parkrat nastopila kot gost v »Desetem bratu«. Njen impresario, poljedelec s Posavja, je koj s kraja zahteval za slebrni njen nastop igralnega honorarja 3 gld., beri šest kron!! Naši prvi igralci ne dobe toliko. Le rodoljubna požrtvovalnost je napolnila tačas intendantsco, da se je vdala tej pretirani zahtevi navzlic odločenemu protestu odbornika doktorja Knofa, v čigar delokrog spadajo igralni honorarji, in ki se je ponudil, da za šest kron sam igra ono vlogo ... Poljedelec s Posavja pa, kaj pa je on storil? Šel je in ko je drugi predstavi — spoznavši važnost svoje živali in da ž njo stoji in pade četrto dejanje — podvojil svoje zahteve s smelo motivacijo, da v govoru stoječa koza po svojih nastopih ne da toliko mleka kakor sicer! S to čudno trditvijo je možak čisto navadno sumničel našo vlogo, da

da se pri »Desetem bratu« med akti v temi kulis, skrivaj izkorišča s hasnovitim kozjim mlekom!! Hamba! — Umevno, da je intendantsca takoj razurčila pogodbo z imenovano kozo in dala igro z repertoarja, dokler ne vzgoji v lastni režiji druge sposobne reprezentantije za navedeno vlogo.

Občinstvo se ne bo jokalo zanjo! Siguren nastop je sicer imela, to je res, in degažirano igro — ali silila je preveč v ospredje, na zoprn način iskala kontakta s galerijo in z dijaki in tako brezokusno ekstemporirala, da se je dvakrat moral režiser zaradi nje zagovarjati pred cenzuro. O drugih njenih napakah rajši molčim, ker ne maram povzročevati sitnosti uredništvu, kamer bi brez dvoma pridrila tudi ta koza, da vpripori običajni škandal zaradi kritike!

Da, da, vsi imamo svoje težave! ... Moja godba v batiranki nad menoj je imela četrte ure odmora za večerjo. Sedaj pa je že zopet sprožila svojo lajno in z okrepljeno silo nanovo pričela trgati ro-žice, delati pu šljice, če sem jaz fantič zate!

O, da bi ji vseregamočnost nebeška naklonila kugo v gobcu in na parkljih!

Admiral R žestvenski ga po-
čaka na Madagaskarju.

Divizija, obstaja iz križark
»Oleg«, »Izumrud«, »Dniepr«, »Rion«
in par torpedovk, kateri poveljuje
kapitan Petrovski, je dospela v
Džibuti in se usidrala izven prista-
nišča. V nekaj dneh odpluje proti
Madagaskarju, kamor dospe v pri-
bližno desetih dneh.

Holandska ladja kupljena za Rusjo.

Po poročilih iz Berolina je ruski
konzul Didriksen v Kielu kupil veliki
nizozemski parnik »Zwarte See« in
ga že odposlal v Ljubo. Sodi se, da
je bil ta parnik kupljen zato, da
spremlja tretje brodovje na Daljni
Vzhod.

Ali so Rusi prestopili nevtraln ozemlje?

Z ozirom na vest, da so ruski
oddelki s tem, da so stopili na
ozemlje zapadno od reke Liao, kršili
nevtralnost, pravi petrogradska br-
zojavna agencija: Kmalu po začetku
vojne se je sprožilo vprašanje o
nevtralnosti Kitajske in ruska vlada
je pritrdila soglasnim izjavam osta-
lih veleposlaničev, toda s pripombo, da je
ona vezana respektirati nevtralnost
Kitajske samo, dokler jo varujeta
Japonska in Kitajska sama. Sicer pa
izključuje ruska vlada iz nevtralnega
ozemlja vse pokrajine, ki ležijo med
reko Liao in železniško progo Inko-
Simmintin.

Zasežen parnik.

Kakor poroča Reuterjev urad iz
Tokija, so japonske vojne ladje pri
otoku Tsusimi ustavile in zasegle
angleški parnik »Okl-y«, ki je 17.
novembra p. l. zapustil Cardiff imel
na krovu 5900 ton premoga za Vla-
divostok. Japonci so parnik spravili
v Saseho.

Pred otvoritvijo državnega zboru.

Dunaj, 20. januarja. Danes so
se pričela na dvoru vojaška posve-
tovanja, ki so trajala poldrug uro.
Prisostvovali so konferenci vrhovni
voditelji armade in vojne uprave.

Zagreb, 20. januarja. »Agra-
mer Tagblatt« je prinesel razgovor
z nekim jugoslovanskim poslancom
iz Dalmacije, ki je izjavil, da Ju-
goslovani ne bodo delali Mladodolom
ovir, ako hočejo opustiti obstrukcijo.
Jugoslavi storiijo to z ozirom na
nujne gospodrske potrebe, ki zahte-
vajo delavnost državnega zbora. S
tem pa še ni rečeno, da mislijo Ju-
goslovani napram tej ali kateri drugi
nemški vladi opustiti opozicijsko
stališče.

Voljno gibanje na Ogrskem.

Budapešta, 20. januarja. Te-
rorizem narašča po celi deželi, tako,
da prosijo volilni predsedniki že
sedaj za vojaško pomoč. Ker Ogrska
nima toliko garnizij, da bi vojaštvo

zadostovalo, prihajajo celi polki iz
Hrvatske, Slavonije, Stajerske, Sle-
sije, Galicije itd.

Budapešta, 20. januarja. V
Balavašarju (Sedmogradiško) so bili
veliki volilni izgredi. Opozicijski vo-
lilci so prisilili s gorjačami v rokah
liberalnega kandidata Gaboša, da
je dal pisмено izjavo, da odstopi od
kandidature. Ako bi ne bil tega
storil, bi ga bili ubili. V Buda-
pešti je demokratska stranka salo-
tila policijskega uradnika, ko je ku-
poval glasove za Hieronymija.

Zakaj se Avstrija oborožuje na italijanski meji?

Milan, 20. januarja. »Corriera
della Sera« razpravlja o nenadnem
oboroževanju Avstrije na meji ter
prihaja do zaključka, da namerava
Avstrija zaslužaj, da postane
balkansko vprašanje akutno,
nastopiti tudi proti volji Ita-
lije. Ofenzivnih namerov
proti Italiji Avstrija abso-
lutno nima. Nadalje pa je Avstrija
vsled nesigurne Zanardellijeve poli-
tike in vsled naraščajočega ireden-
tizma postala v svojih italijanskih
pokrajinah nezaupna ter mora misli-
ti tudi na možnost, da se trozveza
ne obnovi več.

Novo srbsko posojilo.

Belgrad, 20. januarja. Ofici-
alno se zanika, da bi se bilo poso-
jilo že slenilo, pač pa se vrše to-
zadnevna pogajanja v Franciji in
Nemčiji.

Dunaj, 20. januarja. Dopisnik
»Agramer Tagblatt« je imel razgo-
vor s srbskim poslanikom dr. Vu-
jićem, ki je izjavil, da vse vzne-
mirajoče vesti v inozemskih listih
o posojilu in ministrijski krizi na
Srbskem širi bivši načelnik tiskov-
nega oddelka Balugjić. Vse te
vesti so neresnične. Srbijska nikakor
ne misli prezereti Avstrije pri naro-
čitvi novih topov, toda naročila jih
bo tam, kjer bodo najcenejši in naj-
boljši. O novem posojilu pa
se sploh ne more sklepati
brez skupščine, ki se se-
stane zopet šele v poned-
eljek.

Zarota proti ruskemu carju?

Petrograd, 20. januarja. O
atentatu so razširjene najrazličnejše
kombinacije, ki naraščajo tembolj, ker
je časopisju strogo prepovedano o
stvari pisati.

Petrograd, 20. januarja. Ko
so zaropotale zdrobljene šipe na car-
ski zimski palači ter so padale krogle
okoli slavnostnega prostora, nastala
je splošna zmešnjava. Visoki doso-
janstveniki so začeli bežati. Nastala
je velkanska gneča. Vse je drlo v
divjem strahu proti Nevskemu na-
brežju. Carja so takoj obvestili. Baje
je prebledel ter takoj naročil po-
trebno mestnemu poglavarju. Trajalo
je pol ure, preden so prostor izpraz-
nili, ker so med tem aretovali mnogo

oseb. Policijski so prišli takoj kozaki
na pomoč, ki so nastopili skrajno
surovo. Z nagajkami so udarjali med
množico, ki je prestrašena bežala,
ker večina med njimi niti še vedela
ni, kaj se je zgodilo. Na nabrežju
so se proti večeru ležali po tleh
klobuki, ovratniki, suknje itd.

Petrograd, 20. januarja. Ta
koj po strelu je šel veliki knez
Sergij k bateriji, ki je streljala
ter vprašal, kako je bilo mogoče, da
so se krogle izstrelile. Poveljniki so
mu rekli, da se je zgodila nesreča
toda veliki knez se je sam prepričal,
da je tretji top bil položen
mnogo nižje kot ostali ter
je bil natančno namerjen
na paviljon na ledu, dočim
so imeli ostali topovi žrela kvišku
naravnana.

Petrograd, 20. januarja. Zelo
sumljivo za sam »nesrečni slučaj«
je dejstvo, da je na daljavo 400
metrov zadelo pet krogel
polkovno zastavo, ki se je
med sprevedom nosila nad
carjevo glavo. Zarotniki so nam-
reč računali, da je car ostal tudi pri
ceremoniji sami pod to zastavo, do-
čim je bil dobrih 15 korakov odda-
ljen. Preluknjano zastavo je vzel car
v roke ter si je ogledal.

London, 20. januarja. Poroča
se iz Petrograda, da sta razen ubi-
tega policajca bila še dva ranjena.
Tudi neki duhovnik in neki paž sta
bila lahko zadeta. V največji nevar-
nosti je bil diplomatski zbor, ki je
bil v zimski palači ter si pri oknih
ogledoval slavnost na reki. Baje je
kitajskega poslanika zadel zdrobljeni
kandelaber ter ga ranil na lice.

Petrograd, 20. januarja.
Brezdomno je skoraj, da so morali
vsaj nekateri častniki vedeti za aten-
tat, ker je sicer neumljivo, kje bi se
bilo dobilo streljivo, ki se vojaštvu v
mirnih časih ne da v roke. Z druge
strani pa se poroča, da je arti-
ljerija dobila tajno pardi-
poprej stare karteče, ker
se je bilo bati vsled sploš-
nih delavskih štrajkov ve-
likih nemirov. S temi kartečami
so morali takoj nabasati topove. In
tako se je iz enega topa pozabila
vzeti pred basanjem s samim smod-
nikom za streljanje k slavnosti.

Dopisi.

Iz Lesca. V svojem nedel-
skem govoru se je izkazal naš žup-
nik Jože zopet enkrat, da je nevred-
en zastopnik onega, ki je ušil:
»Ljubi svojega bližnjega, kakor sa-
mea sebe« in da o težkočah, kako
ljudstvo služi vsakdanji kruh, nima
niti pojuna. Udrhal je, kakor že ope-
tovano poprej, po izvoških, obetal
jim pogubo in peklo ter z zadošče-
njem konstatiral, da bode te vrste
zaslužek pri njegovih župljanih
kmalu pošel. Pozivljaj je izvoške,
stavljajoč jim v zgled tiroleke vod-
nike, da naj ob nedeljah za jutranje
maše v Lescah ne vrše svoje obriti.

O!... O!... Grižo dobivam v
ušesih, in zgaga me dere po možganih!
O!... Ako ne bi šlo za stvar...

Ali gre za stvar! Te težave...
hočem reči, bridke izkušnje zaradi kože
in tistih dveh zob ne smejo plašiti
slavne intendance v njenem hvalevred-
nem stremljenju za pridobitev in vzgojo
domačih moči, stremljenju, v katerem
jo homo mi, občinstvo, vsekar podpi-
rali!

Baš sedajle — čudno naključje —
se ponuja ugodna prilika. Podpisane
namreč po čudnem naključju ni neznana
taka domača moč — ženska — tako-
rekoč mlada dama, pevka, ki bi se jo
utegnilo pridobiti za deske, ki pome-
njajo slovensko Talijo!

Pretiranih zahtev pač ne bo stav-
ljala, ker je bolj skromnega, čeprav
zelo častivrednega stanu...

Da pa ima v govoru stoječa mlada
dama izredno zdrav, doneč in vztrajen
glas, lahko podpisani iz lastnega pre-
pričanja potrdi! Nekaj neverjetnega! —
Po mojih mislih bi jo kazalo kar ena
dve, nemudoma in brez daljšega pomi-
sleka angažirati! Bog, ako sprejme!

Seveda je začetnica! Ali to je
skrajna skoraj vsaka! Se bo že izobra-
zila! Trilčkov kajpada ne zna peti. Pa

se ji pove in pokaže, da je treba s
tresočim prstom pritisniti na goltanec,
pa jih bo znala. Če so se druge nau-
čile, se bo ta tudi! Materijal pa ima,
materijal... 93 kil! In če nastopi v
lepem, čednem triko, vem, da bo imela
uspeh!

Mlada dama sicer nekoliko škili,
ampak le na eno oko, in mislim, če bi
pred predstavo stopil režiser pred zas-
tor in rekel: »Slavno občinstvo! Tako
in tako — gospica I. I. nocoj nekoliko
škili in prosi, da bi se to blagobotno
upoštevalo« — pa bi se blagobotno
upoštevalo!

Da le ne poje škilasto! V tem po-
gledu pa ni pomisleka: Tri ure lahko
vkup prepeva mlada dama, in ji glas
ne pade niti za pol centimetra! Never-
jetno!

In tudi drugače — njene forme —
namreč oblike — hočem reči manire:
fine! Vidi se, da je vajena boljših hiš!
In če bi se jo povabilo na gledališko
večerjo, vem, da ne bi nevljudno od-
klonila! Manire ima, manire!

Po mojih mislih je škoda za vsak
trenutek, ki se odlaga za njen angažma!
Najumestnejše bi bilo, če pride koji
jutri po kosilu kak odbornik k meni,
tak, ki se spozna na ženske... Mlada

dama namreč stanuje na isti cesti ka-
kor jaz, ne daleč, takorekoč v isti hiši.
Pa jo daja poklicati iz stanovanja in
sklenemo pogodbo! Tako bo najlepše!
Slavni intendanci kar čestitam!

In čez kakih osem dni lahko nova
zvezda že nastopi slavnostno na našem
odru, morebiti v »Desetem bratu« hkratu
z novo kozo, in očara presenečeno ob-
činstvo s svojo neverjetno ljubko pe-
semco:

»Trgaj mi ro-žice,
Delaj mi pu-šeljce,
Če sem jaz fantič zate!«

O!...
O!...

Če bi pa nepričakovano slavna
intendanca vendarle odklonila angažma
mlade domače umetnice, kar bi bilo
zelo zelo obžalovati, naj mi vsekako
izvoli sporočiti, ta svoj ukrep najkas-
neje do 6. prihodnjega meseca, da
lahko še pravočasno odpovem svoje
stanovanje in se preselim. Jaz sem sit,
jaz sem sit teh rožic in teh pušeljcev
in jih ne bom več poslušal. Nak, jaz
že ne, jaz že ne! Nisem jaz fantič
za to!!

F. Žolna,

član »Dram. društva« in gled.
abonent.

Za župnikove grožnje in pasovke se
ne zmenimo saj od njega po tem,
kar smo dosedaj skusili z njim in
od njega slišali, boljšega pričakovati
ne moremo. Pač pa nas je sram, da
imamo med seboj kot dušnega pa-
stirja moža, ki prav nič ne čuti z
nami, nego očitno kaže, da bi se
prav peklenko veselil, če bi se šel
išročiti mu v pašo, slabo godilo.
Sramujemo se dalje, da imamo žup-
nika, ki niti ne ve, da ne odloču-
jemo mi, kdaj naj prevažamo; s svo-
jim pozivom naj bi se bil vendar
obrnil v prvi vrsti na potujočo ob-
činstvo, v drugi pa na železniško
upravo, ki dopušča, da se tudi ob
nedeljah in praznikih opravlja osebni
promet, in šele potem bi se bil mogel
obregnuti ob nas. Svetovali bi
mu, če se hoče iznebiti svoje ne-
vednosti o ti stvari, da naj si omisli
od o. kr. okrajnega glavarstva v Ra-
dovljici izdani, za nas veljavni, fi-
jarski red, kjer je določeno pod
globo, da mora fjakar peljati na
željo ob vsakem času. Toda prepi-
čani smo, da je vsako dokazovanje
vzpričo nadutosti našega župnika
brezplodno. Saj on je na subem:
ima gotovo plačo, ljudje vedno mrjo,
vsak dan se opravljajo maše, večkrat
sklepajo zakoni in pri tem vsem od-
pade nekaj za župnika. Njemu ni po-
treba iskati zaslužka, ni mu treba
zmrzovati niti peči se na solnco.
Briga se lahko samo za svoje zveli-
čanje in za to skrb je vrhu tega še
plačan. Da pa ne uvidi, da njego-
vni župljanom ne lete pečeni vrabei
v usta, kakor njemu, v tem se ravno
kaže našega župnika nadutost v vsi
svoji nesramni nagoti. Da, nele, da
tega ne uvidi, ima še tako sovražen
značaj, da ga skriti ne more. Dokaz
naslednji dogodek. Z nekim tujim
župnikom prideta na leški kolodvor.
Tui župnik stopi k vozu nekega tu-
kajšnjega izvoška; toda župnik J. že
izjavi svojemu duhovnemu sobratu,
da se s tem izvoščkom ne pelje. Vsled
tega sta odšla na drug voz.
Ia to je storil župnik svojem žup-
ljanu, ker drugega povoda za to ni
imel, le zgolj iz tega razloga, ker
dotični ne pleše po župnikovi volji.
Sicer pa uvidevamo, zakaj si župnik
tako želi, da bi se nam slabo go-
dilo. V lemenatu so mu toliko že
vabili v glavo, da ve, da revno ljud-
stvo misli le na svoj kruh in da
nima niti časa niti prilike, premišljati
o čem drugem, nego da slepo sledi
svojem takozvanemu duhovnemu
pastirju čez dru in stru. Zato si nas
želi imeti take, ker uvideva, da si
sicer razen trejalskih babnic in par
hraških podreptnikov ne more pridobi-
ti »spokornikov«. In samo teh »spo-
kornikov« išče; škofovo priznanje bi
mu doneslo, ko bi se mu jih posre-
dilo zadobiti toliko, da bi mogel spo-
ročati: »Vaša Milost, nekdanja predna
trdnjava se je omajala do dobra; po-
stavil sem jo na novo, na katoliško
podlago.« Toda Jože, preveč ste za-
želeli, prečenili ste svoje moči in
zmožnosti, napravili ste račun brez
krmara.

Prizadeti.

Iz Mirne. Dne 12. decembra so
se pri nas vršile občinske volitve, in
to prav viharno. Klerikaleci so z veli-
kim naporom zmagali s svojimi kandi-
dati; izvoljen je en sam liberalec. Ni
čuda, da so klerikalci zmagali, saj so
plačali samo od šimlja, ki ga je jezidil
kaplan od vasi do vasi, 60 kron in se
šimelj tako izuril v agitaciji da hoče
še zdaj iti v vsako prejšnjo hišo agi-
tirat, kar sam brez kaplana. Cencek,
gospodar šimlja pravi: »Ko bi bil prej

vedel, da mi bo kaplan šimlja tako
razvabil, mu ga ne bi bil nikoli dal.
Popilo se je nad 300 litrov vina in
veliko šnopsa, pojedlo veliko klobas in
pečenke in tudi smotke so se delile
zastonj v »dober namen«. Kaj pravite
— ali ima liberalna stranka tudi na
razpolago denar za take dobre namene?
Nimaga. Gospod župnik Kocjančič! Vi
ste nas v cerkvi z lece lepo učili, da
moramo biti zmerni v jedi in v pijači
in mi smo Vas tudi ubogali. Vašim
klerikalcem je pa bilo dovoljeno na
dan občinskih volitev, da so nezumno
jedli in pili; če kdo ni mogel že sam
piti, se mu je pa po sili vlivalo v grlo.
Kako ste Bona napojili pri Alojziju
Šularju s šnopsom, da je padel s se-
deža in je v glavo tako butnil v železo,
da je omedlel in ste ga komaj k za-
vednosti pripravili. Bon je bil naš in
ste ga nam siloma zvalili v šnops-
apoteko in ste ga nalašč tako napojili,
da ni mogel priti voliti v III. razred.
S pooblastilom in še na vajenci ste
ga imeli, da je sedel na mehkem. Le
zato smo v III. razredu propadli, ker
nam je enega manjkalo. Bon je imel
tudi zase v I. razredu voliti, a ni mo-
gel, ker je bil zadržan v šnops-apoteki,
pijan in brez prave zavesti. Župnik si
je izbral odbornike vse po svojem ko-
pitu. Eno tretjino odbornikov ima v
ptuji fari St. Križ a v občini Mirna.
Kar je boljših posestnikov in večjih
davkoplačevalcev pravi, da niso dobri,
ker nočejo tuliti v klerikalni rog, in
da so zoper vero. O, gosp. Kocjančič,
ni nismo zoper vero, Bog ve da ne;
ampak zoper biro smo. Saj se je prvi
podpisal zoper biro klerikalec A. Mo-
star, a mi liberalci smo pa načrt na
redili. Pa ste rekli, da nismo za nič,
da ne moremo ničesar narediti. Ali
nimate dovolj za prvo pot? Vemo, da
se niste kaj takega udeležali za Novo
leto. Veliko ste žita dobili zastonj Vi
in Vaši predniki. Ker ste tako surovi
do nas, smo Vam pomagali, da Vas bo
ta dobrotu pustila. Kakor greste Vi
nam na roke tako gremo mi Vam. Ali
ste razumeli? Ali je Vam še znano,
kako je agitiral županja Alojzija
Strah? Ker je bila preveč zgovorna in
je čast kradla Vašicu in A. Pleškoviču
sta bili 30. decembra dve obravnavi
skupno in je bila županja objeena
plačati 4 obravnave notarju in bo še
imela povrh 14 dni prosti ričet. Župa-
nja je rekurla, mislimo da bo opro-
ščena. Županja se je izobraževala v
katoliškem izobraževalnem društvu v
Mirni, zato je tako zgovorna. Ko so se
12. decembra vračali posestniki od ob-
činske volitve domov, so jih napadli
županja, Alojzija Strah mlajša, Lukek,
obe Marijine hčeri in še več drugih
ljudi. Posestnike-liberalce so s cestnim
blatom ometali in so jim komaj ušli.
Zdaj so vložili tožbo. Pač sramota za
Marijine hčere, da se takega posla lo-
tijo. In ob 1/12. uri ponoči se je ta
igra vršila. Gospod župnik, le najpro
Vi skrbite za Marijine hčere, da se
bodo dostojno obnašale, ker ste jih Vi
v svoje varstvo prevzeli. Ali so mogoče
imeli ravno takrat prosto, da so smele
divjati in blato metati? Na dan 4. ja-
nuarja 1905 se je slišal strel in ste
zavzeli trdnjavo mirnsko. Padla je kle-
rikalec v roke. Klerikalec gospod
Miha Strah je novi župan. Naš stari
župan, ki je že nad 30 let županovalec
je moral trdnjavo izročiti novemu žu-
panu brez vsakega ugovora. Z veseljem
sreem je oddal na dan 6. t. m. vse
občinske stvari, ki so jih nesli slavni
odborniki z velikim veseljem. Zadej za
odborniki so korakali gospod novi žu-

Dalje v prilozi.

Čudna zaroka.

Humoreska. Juraj Lubič.

(Konec.)

Grobni molk prekine Žagarjev
Tonček.

»Prmejtajzenkat! Kej s' rejs Ti? —
P(i)eter — Tratarjev P(i)eter! — Kokū
s' pa vender s'm n(u)ot peršū — pa
kdaj, k(u)od — sej smo v'nder ceu
popoudne tlelele sedejl — ceu dan —
ja, cejlō nuč! — Tu nej m(u)ogoče! —
Ti — Ti — ahā — prou firb'ēn s'm,
koku se b(u)u zdej ta svetnik zlizou —

Očka Bobenček ga strogo zavrne.
»Nobene krivice nikomur, dokler ne
vemo, kaj in kako — soditi, obsoditi
je kaj lahko!« in proti Tratarjevemu
Petrju obrnjen pravi z napol očitajočim
napol skrbnim glasom:

»Peter! — Peter! Kaj si res Ti?
Kakor da sanjam! Človek božji, kaj
pa to vendar pomeni?«

Tratarjev Peter je sedaj čutil po-
trebo, da govori. Čutil je, da bi se
utegnil ta prizor narobe tolmačiti —
tolmačiti v kvar ubogi Metki in njemu
samemu. Z resnico na dan torej!

Vzravnal se je, je globoko zdihnil
ter pričel resno, prepričljivo:

»Bobenček! Vi ste pameten mož.

Kar se je danes godilo, povem brez
ovinkov, se je zgodilo zaradi Vas pa
zaradi Vaše Metke. Včeraj zvečer sem
prišel zadnji v gostilno, hoteč z Metko
brez prič malo pokramljati —

»Kaj s'm r(i)eku, kaj s'm r(i)eku
— tu je tista skrita lb(i)ezen — —!«
triumfira Žagarjev Tonček ter se udari
z obema rokama po kolienih.

»Tiho sedaj!« ga očka Bobenček
resno opominja »To ni šala; stvar se
mora vsestranski pojasniti, ker ima svet
grd jezik.«

»Vedel sem«, nadaljuje Peter »da
Vi ne marate takih sestankov, zato sem
se moral semkaj priplaziti kakor tat.
Le par minut sem bil včeraj tukaj, ko
zasišim od zunaj glasno govorjenje
znanih mi domačinov. Da bi ne dal
ljudem v zobe Metke in sebe in bi tudi
Vam prihranil nepotrebnih neprilic, mi
je šinila v glavo čudna misel. Človek
je časih kakor ob pamet, bore malo je
bilo časa premišljati. Videl me tukaj
še ni nikdo samega in zdelo se mi je,
da bi bil bližajoči se položaj Metki
skrajno neprijeten. Vpričo nje sem kar
švrknil še pravočasno v ta-le zaboj v
trdi nadi, da moram biti kmalu rešen.
Toda hudobee je vzel stvar v roke in
me je tiščal neusmiljeno v ozkem za-

pan s šiframi v rokah v novo občinsko pisarno. Dolgo so si želeli gospod Miha Strah županskega stolca, a zdaj že sedijo na njem. Štibernja jim ne bo treba, pravijo, da bodo lahko sami uradovali. Nismo mislili, da so toliko zneni! Nam je všeč, da so se gospod Strah izrazili, da bodo sami uradovali. To je dobro za občino, da ji ne bo treba štibernja imeti. No, če bodo zdaj zaneprej manjše občinske naklade, bomo popolnoma zadovoljni, a če bodo pa višje, se bomo pritoževali in bomo ovrgli, kar bomo videli, da ni prav, a če bo prav, ne bomo nič ugovarjali. Srečo želimo novemu županu. Živio!

Klerikalni neprijatelj.

Glasovi z Jesenic.

— Današnja številka »Slovenskega Naroda« je dobila več jeseniško-savskih posestnikov in delavcev. Župnik gospod Janez Zabukavec in kaplan g. Zabret sta prišla počenjati s svojo politiko take grozovitosti, da se škandalizira cela jeseniška dolina in tudi vedina tistih, ki so bili prej klerikalnega mišljenja. Izvzetih je le nekaj tistih, ki so denarno odvisni od hranilnice in posojilnice ali pa morda drugače v župnišču dobro živijo, kakor na pr. Peter Rozman, Pavel Torkar itd.

— »Slovenca« v peč. »Jeseniške novice« pišejo v ta list izdajalec in iskoriščevalci kmeta in delavca. Kdo se bo še tako ponižal, da bi čital umazano glasilo jeseniških Judežev škarijotov!

— Zgodovinski dan za Jesenice in Savo je 15. januarj 1905. Ta dan se je pričela nova doba na Jesenicah. Ta dan je »slovenska« stranka, ki piše »Jeseniške novice« in razširja klerikalno idejo, pokazala, da ji je vera in narodnost le krinka, pod kat roskriva vse druge namene. Kar vpijejo ti ljudje o veri in narodnosti je sam humbug, pesek v oči. Njih geslo je: Boj vsem, ki ne živijo in delujejo tako kakor hočeta župnik Zabukavec, kaplan Zabret in znani hinavec Peter Rozman.

— Kaj se je pa zgodilo? Sklicani je bil občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda v sokolovo telovadnico. In prišlo je nekaj »ajmohtarjev« in »ajmohtarčkov«, ki so sklenili, da nikogar ne sprejmejo k podružnici, ki ne piska v Zabretov rog. Pa še drugače so bili »kunašniki« in »kunašnice«. Sklicali so občni zbor le tri dni in ne 8 dni prej, kakor to zahteva § 12. društvenih pravil. Mislili so si: Kaj pa rabimo naprednjakov na občnem zboru, saj to lahko napravimo kar med sabo. Toda vrezali so se. Ti nesrečni »radikalci« so prišli na shod in se zehali, da se jih vpiše med člane, da bodo imeli pravico biti na zboru in glasovati. Bili so sprejeti, ker je odbor vedel, da jih mora sprejeti. In volil je občni zbor, volil ter izbral Zabreta in Comp, nalašč, ker je hotel imeti Zabret v odboru samo svoje ponižne in ubogljive ovčice ter zato občni zbor sklical samo tri dni prej, kakor se je imel vršiti.

— Novoizvoljeni odbor seveda ne sprejme podeljenih odbor-niških mest podružnice sv. Cirila in Metoda. Ne pripoznamo pa starega odbora, ker se je isti razšel. Novi odbor se je obrnil na osrednji odbor, da skliče nov ustanovni shod.

— Prehitro veselje. Kako triumfarajo sedaj klerikalci, ajmohtarji in ajmohtarčki! Za šalo smo sklicali

občni zbor, a sedaj morajo odložiti svoja mesta. Blamaža! Klerikalci niso pozabili društvenih pravil in debelušasti Rozman je občni zbor nepravilno sklical. In sedaj pride — ustanovni shod. To ste jo slabo prestali gospod Zabret.

— Klerikalno čast so reševali Rozmanovi otroci, ki so božično drevesce z božičnice otroškega vrta ropali. Oj, Peter, Peter, kako ti vsigajaš svoje otroke!

— Domovino so reševali ajmohtarji in ajmohtarčki, ki so v nedeljo 15. t. m. pozno ponoči korakajoč mimo sokolove telovadnice ironično upili: »Heil, heil!« Blagor ti, slovenska domovina, ker imaš take sinove-junake! Tujec in domačin stirmi nad njih junastvom in — se norčuje.

— Klerikalna stranka je izrabljala podružnico sv. Cirila in Metoda za razširjanje klerikalizma. Lansko leto je uprizorila pri društveni veselici igrjo, ki je na vse načine blatila »liberalne« študente. In kdo ni letos pri božičnici otroškega vrta slišal, kako je hinavski Peter Rozman prodajal svojo klerikalno modrosti? Kdo dela torej razdor?

— Jeseničani zapomnite si! Kaplan Zabret hoče v svojih »Jeseniških novicah« proti vam nahujskati Savčane.

— Zakaj dela tako? Jeseničani nečesto tako plesati, kakor gode kaplan Zabret. In prav imajo.

— Zabret zasluži letnih 400 K pri hranilnici in posojilnici, ki jih mora plačati ubogi delavec in že itak z davki preoblo-ženi posestnik iz svojega žepa.

— Tistih 400 kron bi pač lahko zaslužil kak bolj potreben občan, ki bi bil tudi za delo v hranilnici sposoben. In takih je tudi med delavstvom dovolj. Pa Zabret že ve za kaj se denar rabi.

— Kdaj si boš ti ubogi delavec lahko »špagala« dolgo pot v Rim za kratak čas, kakor si jo je lansko leto kaplan Zabret. Menda nikoli, dokler te bodo sesale razne klerikalne pijavke, ker taka pot stane lepih denarcev.

— Ali more res imeti srce za delavca človek, ki sedi vsak dan opoldne in sveder pri čaši rdečega vina ter ima polne žepce denarja? Predobro se godi naši duhovščini z debelim Rozmanom vred, da bi mogli le pojmiti revščino in bedo trpečega delavca. Gre se jim le zato, da obdrže neomejeno gospodstvo nad brezmožnim delavstvom, katerega posvoje izrabljajo in iskoriščajo.

— »Katoliška« politika je odebelila nekdanjega liberalca Petra Rozmana, ki je bil že vse, kar je kdo hotel. In danes naj kdo pokaže temu hinavcu masten kosček kruha, pa bo takoj popustil svoje »katoliško« prepričanje. O, ta Peter pač ni skala, na katero bi mogel delavce zidati svoje zaupanje.

— O roparjih govore naši klerikalci v »Jeseniških novicah«, tega pa ne povedo, kdo oropa razne klerikalne device in devišice nečesa drugega... Ali mar kdaj naša dekleta hodijo po trgu ob 10. uri v spremstvu moških hlašč, kakor to delajo vaše, kadar hodijo k petju v župnišče. Gospod Zabret, naprej naj vam pripoveduje Torkar, po domače Cunder... Ej, ta vaša čednost, ta pa ta!

— Vsak naj pometa pred svojim pragom, pravi slovenski

pregovor. Naši katoliški poštenjaki pa tega ne vedo, zato se spodtikajo nad drugimi poštenimi ljudmi ter jih sumnično raznih nepoštenih dejanj, češ, da se hočejo polastiti vseh društvenih blaginj. Nikdar še ni noben naprednjak toliko ponavil, kakor je to storil katoliški duhovnik pater Drozd, predsednik sv. Vojlavke posojilnice v Pragi, ki je napravil ogromno vauto 800 000 gld. ter bil lani obsojen na 8 let ječe. In ta denar je lastnina najubožnejših delavcev in kmetov. Torej le lepo počasi gospod Zabret & Comp, pa se večkrat spomnite na vašega kolega Drozda, ki je napravil toliko delavskih in kmetjskih družin v največjo nesrečo.

— »Katoliško delavsko društvo« je imelo v nedeljo svoj občni zbor, kakor piše »Slovenec«. Isti dan in isto uro so pa igrali tamburaši tega društva v Radovljici Res originalen občen zbor, za katerega se udom onemogoči udeležitev. Kaplan Zabret je pač menda kar sam določil odbornike, kakor se po navadi dela Živela klerikalna zavednost!

— Velik učenjak je gosp. Zabret. On vam ne razume samo svojih uradnih stvari, ampak še veliko drugih, ki niso za vsakega. Tako je n. pr. 8. t. m. predaval o »kolicajskem pravu«. Prepričani smo, da je bila tisti večer v glavah poslušalcev prava »kolobocija«.

— Znani zmedeni filozof Aleš Ušeničnik, ki hoče po Slovenskem razširiti svoje srednjeveške nazore, je spisal nad vse konfuzen članek o »narodnem radikalizmu«. Naš župnik Zabukavec ga je hitro porabil in napravil predavanje, na katerem je zabičeval svojim nedolžnim poslušalcem, da morajo vsi jeseniško-savski posestniki in delavci popadati na trebuha kadar zagledajo mogočnega Nemca, ker Slovenci smopu Zabukavčevem mnenju že od rojstva določeni, da nas davi Nemec za vrat. Da, da, klerikalec pomeni isto, kakor »narodni izdajalec«!

— Delavci ne pozabite, da so vas klerikalci speljali pri zadnjem štrajku na led. Štrajkali ste, a dosegli skoraj nič, ker so voditelji takolime-novane katoliško-narodno stranke takoj kooptirali pred vsemogočnim kapitalizmom, kakor hitro jim je pri-jazno stisnil roko. Ves takratni štrajk, ki je bil za vas pesek v oči, sta upri-zorila Zabukavec in Zabret kot re-klamo za razna nepotrebna klerikalna društva. Ali nimate med sabo spo-sobnih ljudi, ki bi vodili vaše orga-nizacije brez Zabukavčeve in Zabetove primese. Postavite se na lastne noge in Nemec ne bo več vaš brez-mejen gospodar. Klerikalizem je že po svojih načelih dolžan služiti — kapitalu.

— Za »Katoliški dom« je napravil načrte nemški inženir Boh-man. Žvela klerikalna zavednost, ki ne pozna slovenskih inženirjev.

— Za počit je pisal kaplan Zabret v »Slovenec«, ko je ustanovljaj akademik g. Janko Pretnar »Sokol«. Vkljub temu »Sokol« vedno lepše prospeva. In kje danes poka-? — V d uštvih pri »Markotu«!

— Zakaj je vzdignil sobotni »Slovenec« toliko kriki? Zabukavec in Zabret sta uvidela, da juma-hajajo nekdanji zvesti pristaši ter da narodna misel med našim ljud-

stvom vedno bolj prodira in medna-rodnemu klerikalizmu to — smrdi. — Nazadnjaštvo je začelo na Jesenicah nazadovati. Zlasti moramo pripoznati, da so Jeseničani obrnili hrbet našim klerikalnim kri-ščačem. Zato se tudi hujska Sava proti Jesenicam v »Slovenec«.

— »Slovenski Narod« naj bi ne manjal v nobeni za-vedni hiši na Jesenicah in Savi. To je edini slovenski dnevnik, ki pove vsakemu resnico in ne goji napram nikomur tako hinavščine, ka-kor »Slovenec«. Torej ga zahtevajmo po vseh gostilnah in javnih lokalih.

Kava „Družbe sv. Cirila in Metoda“.

(Tožba I. Jabačin contra Bra-daška.)

(Dalje)

Obravnava se je nadaljevala več-raj ob 1/4 uri popoldne.

Kot član vodstva »Družbe sv. Cirila in Metoda« je bil zaslisan g. ravnatelj Šubic, ki je bil v bistvu izpovedal popolnoma enako, kakor ostali člani vodstva dopoldne. Skli-ceval se je na sejni zapisnik, ki je zelo skrbno in natanko sestavljen. Spominja se zelo dobro na to, da je g. Jabačin na vprašanj, »kaj je konzum kave v letu 1902—03 padel«, odgovoril, da je bilo temu krivo to, ker je bila reklama s strani društva prevelika. Dejansko pa je padanje konzuma povzročilo to, ker je Jabačin jel v tem času prodajati novo svojo kavo z zvezdo. Pri seji dne 28. septembra je izrečno priznal, da je družbi premoval prispevkov plačal in v zapisniku se je konstatiralo, da je g. Jabačin družbo prikrajšal za okroglih 1700 K.

Na vprašanje toženčevega za-stopnika g. dr. Kušarja, ako se je dotični zapisnik spisal s črnilom v navzočnosti vseh odbornikov in če je bila t-krat Frankova ponudba sprejeta, je svedok odgovoril, da se je zapisnik v glavnih točkah prečital in odobril ter da je Frankova po-nudba došla šele pozneje. Sicer pa je gosp. Jabačin sam priznal, da je družbi dolžan, dokaz tega to, da je kmalu kasneje poslal blagajniku večji znesek.

Družbeni blagajnik g. dr. Fr. To-minšek je izpovedal, da pri do-tični seji ni bil navzoč do konca. Šele pozneje je slišal, da je Jabačin obljubil plačati prispevek tudi od zvezdne kave; toda kasneje je to obljubo zopet preklical. Z ozirom na to se je sklicala v njegovi pisarni seja, da bi se stvar poravnala. K ti seji je prišel tudi g. Jabačin. Opozoril se je na to, da je obljubil prispe-vek tudi od zvezdne kave, on pa se je izgovarjal, da je bil takrat zelo razburjen in da je vsled tega ta nje-gova obljuba neveljavna. Glede kave z zvezdo je rekel, da jo je uvel v trgovino zato, da jo je mogel razpe-čavati med Italijani in Nemci. Tej trditvi pa odborniki niso verjeli, ker so vedeli, da se imenuvajo cikorijska prodaja tudi na Slovenskem. G. spod Jabačin je končno predlagal, da bo v bodoče plačeval od družbene kave za vsak vagon 200 K, od zvezdne kave pa 100 K in sicer dokler konzum družbene kave ne doseže na leto 10 vagonov. Čm se ta konzum doseže, odpade prispevek od zvezdne kave. Drugi njegov predlog se je pa glasil, da je voljan plačevati od vsa-kega vagona družbine in zvezdne

kave po 100 K. Te predloge je kas-neje zopet preklical.

V Kamniku je priča slišal od dr. Krauta, da je neki trgovec naro-čal od g. Jabačina Ciril-Metodovo kavo, a je dobil zvezdno, katero je tudi prodajal meneč, da je v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Kar se tiče trditve, da je bil obtoženez Bra-daška že sprva nenaklonjen g. Jaba-činu in da je vsled tega tudi deloval na to, da se Frankov dar 300 K ki jih je ponudil njegov zastopnik Lil-leg, sprejme, se je izjavil dr. T-minšek da se mu zdi pot-čno nagla-šati, da ni opazil pri Bradaški no-bene mrznje napram Jabačinu in da je bil obtoženez, ko je njega kot blagajnika obvestil o tem daru, od-ločno za to, da se naj teh 300 kron kratkoma zavrne, a da je on (priča) temu nasprotoval in končno dosegel, da se je dotična zadeva razpravljala v vodstveni seji.

Svedok g. Hinko Sever, ki je bil pri tožbi telju knjigovodja od leta 1897 do 1901, je izpovedal, da se sprva, ko je g. Jabačin prevzel za-ložništvo družbene cikorijske, ni niče-sar vpisoval v knjige, zato je tudi mislil, da se prispevek za družbo plačuje od brutto-vagona. Šele dva meseca kasneje mu je g. Jabačin po-vedal, da se ta prispevek računa od »čistega«; na to je on opozoril g. Jabačina, da je treba za kavo upe-ljati knjigovodstvo, češ, da bi se si-ker ne postopalo pravilno, na kar je tožitelj omenil, da to nič ne dene, ker stvar ni tako natančna. Vkljub temu pa se je takoj na to uvedlo za kavo knjigovodstvo. Dali je bilo to knjigovodstvo popolnoma v redu, svedok ni mogel povedati, izpovedal pa je, da se spominja, da se v knjige ni vpisovala ona kava, ki se je pro-dala v Jabačinovi prodajalni.

Sodnik je po pregledu knjig kon-statiral, da je ta navedba resnična in da je Ivan Jabačin šele od 24. av-gusta 1901 zabeležen v knjigah kot odjemalec Ciril Metodove kave.

Priča je naglašal, da sta se z g. Jabačinom večkrat prepirala o tem, kaj se naj vpiše v knjige in kaj se naj izpušči.

Pri neki Julijani Petek je gosp. Jabačin izgubil na kavi večji znesek, katerega je hotel g. Jabačin odbiti od svojega prispevka družbi z mo-tivacijo, da se ne more od njega za-htevati, da bi trpel škodo. Priča se je temu uprl, vendar pa ne ve, kako se je o tej stvari kasneje ukrenilo.

Tej svedokovi trditvi je tožitelj odločno ugovarjal ter zatrjeval, da je dotično manipulacijo nasvetoval g. Sever sam, ne pa on, čemur se e pa svedok odločno uprl.

Sever, katerega je tožiteljev zastopnik, g. dr. Kušar, vrgel v obraz obdolžitev, da ne govori resnice in da mu njegovo pričevanje narekuje so-vrstvo do g. Jabačina, je nato še izpovedal, da so branjevc in bližnji kramarji, ki so kupovali osebno svoje potrebščine v Ljubljani, dobivali blago iz prodajalne in da se to blago ni zabeleževalo v knjige. Zato se tudi po njegovem mnenju ne bo dalo iz knjig dognati, koliko kave se je pro-dalo branjevcem in kramarjem; to bi bilo mogoče konstatirati iz faktur dotične tovarne, pri kateri se je kava sprva naročevala. Ko je g. Jabačin otvoril svojo tovarno, je bil priča pri njem še kaka dva meseca v službi. Kolikor mu je znano, je tovarna v enem mesecu fabricirala okoli 6000 kg kave primesi.

Na vprašanje dr. Hrašovca, ako se je redno napravil v knjigah semestralni računski zaključek, je svedok odgovoril, da je g. Jabačin sklepne račune vedno odlašal, rekoč, da niso nujni.

Kot zadnja priča se je zaslisal sedanj Jabačinov knjigovodja, g. Fr. Zelenik.

Sodnik Vedernjak je povedal priči, da so izvedenci izrekli o nje-govem knjigovodstvu zelo ostro kri-tiko, da se v njem nahaja mnogo pogrškov in da je zelo površno. Priča je nato odgovoril, da je pač mogoče, da njegovo knjigovodstvo ni brez hib; ni namreč izključeno, da se je vstrel pri sestavljanju zneskov in pozabil vpisati v knjigo kako po-stavko, saj se vsakdo zmoti, tudi papež. Delal je vse natančno in vestno; ako se je vkljub temu kje zmotil, je to pripisovati dejstvu, da je silno preobložen z delom. Kolikor on ve, se je tudi kava, ki se je pro-dajala v prodajalnici, zabeleževala v knjige. Kadar se je vzelo blago iz tovarne, se je v tovarni napisala po-sebna »jukteta«, ki se je razdelila v dva dela; ena polovica je ostala v tovarni, drugo polovico pa so dobili z blagom v prodajalno. Fakture se niso pošiljale z blagom, marveč v posebnih pismih, ki so se napisala ponajveč zvečer. V tem času so se tudi navadno vpisavale fakture v kupirno knjigo.

Sodnik je nato konstatiral iz raznih pritik iz l. 1904. in 1905, da

poma. Ne verjamem, da bi bil imel po-gum v prisotnosti nepoklicanih oglasiti se in s tem osmešiti sebe in Metko in ke bi to trajalo ne vem kako dolgo. Sedaj, ko so fantje pokrov preklali, sem se moral podati na svetlo, priprav-ljen na vse, kar se zgodi. Toda Metka, očka, Metka je pri tem popolnoma ne-dolžna, vsa oslarija zadene edino le mene. Kaznjajte me, kakor hočete za-služeno kazni rad sprejemem.

Bobenček je to povest pazno in resno poslušal. Ko je pa Tratarjev Peter končal, se mu je lice razjasnilo. Očka Bobenček in stari Tratar sta bila naj-boljša prijatelja in je prvi imel tudi mladega Petra v čislju. Niti trenutke ni dromil, da je Peter resneje govoril in kakor se mu je ta zaradi prestane ne-prilike v srce zasmilil, tako je že tudi njegova glava, spoznajoč cel položaj, našla pravo pot, da se negodne raz-mere uredi v zadovoljstvo vseh strank.

Ko je Žagarjev Tonček zopet sku-šal nekaj blekniti, ga je očka Boben-ček dobrohotno potolkel po rami rekoč: »No fantje, zadosti ste slišali, da lahko povzamete, da se je Peter v hipni tiski le prenaglil, kar se lahko zgodi najpametnejšemu človeku. Sedaj pa ne

potrebujem nič prič več. Mislim, da imate vsega dovolj. Čeha je moja, škodo na pokrovu tamle tudi jaz trpim. Lepo jezik za zobe pa — lahko noč, fantje, da se zopet vidimo!«

»Lahko nač!« odvrne zgovorni Ža-garjev Tonček. »Pa lpu bohl(u)onej, Peter, za veliko potrpejme!« —

Šli so, čeprav neradi. Ko so pa korakali skozi vrata, je Žagarjev Ton-ček s pomočjo svojih pajdašev zapel pesem:

Zveju s'm nekaj novega
Od sojga dekl(j)eta zalublenga —

Tratarjev Peter je bil »fant kakor, se šika«, ki je v sebi spajal telesne in duševne vrline. Bil je temnolas dečko visokega čela, ponosnega nosu. Resno vrezane ustne pokrivalo se brkice, ki jih je predrzo vibal navzgor, vendar ne po vzorcu nemškega cesarja. Zdrava barva njegovih lic je bil dokaz red-nega življenja. V istini se Peter z dru-gimi vaškimi fanti ni veliko pajdašil marveč je sam zase pridno delal in s tem porabil to, kar se je po skrbni na-klonjenosti svojega že starega očeta, naučil, sebi in svoji rodni hiši v prid. Vedel je, da mu bo v doglednem času prevzeti gospodarstvo po očetu, vedel

je pa tudi, da človeku ni dobro samemu biti«. V Bobenčkovi Metki je zagledal svojo zvezdo vodilko in ni se bilo treba Bog ve kako pripravljati. Dobro sta se poznala že prej; ena sladka beseda in srčna pogodba je bila sklenjena. Toda za resen nastop v običajni obliki je manjkalo temelja, samostojnosti, treba je bilo torej samozatajevanja — saj smo slišali o Bobenčkovih nazorih pa tudi o Metkini bojazljivosti — samozatajevanja torej do dne slave in sreče. Tako je vladala nekaj časa med Pe-trom in Metko, skoro bi rekel, neka tatinska, tihotapska ljubezen, katero je moral Peter, prisiljen po tako čudnih okolištnostih, baš danes kot mlado devo spraviti iz stare »mevtrge« na dan.

Ko je očka Bobenček videl, da ni več nepoklicanih prič, se je Tratarje-vevu Petru prijazno približal rekoč:

»Peter, poznam Te že dlje časa prav dobro, zato o Tvojih vrlinah ne bom govoril. Ako sem Te prav razumel, si mi Ti do sedaj nekaj po nepotrebnem prikričal; rekel si, da si časih prihajal zaradi Metke —«

»Da, da, zaradi Metke« mu skoči Peter v sladki nadi v besedo. »Ako sem tajno postopal, mi boste oprostili.

Bal sem se zlobnečev, ki delajo iz muhe konja, katerim ni sveta nobena stvar na svetu; bal sem se za svojo Metko, da bi mi jo bila zavest na veke ugra-bila. Kajti Metka me ljubi, kakor jaz njo —«

»Sedaj vem vse«, pravi nato očka Bobenček. »Vidiš Peter, že sam sem časih mislil, da bi ne mogel dobiti bolj-šega zeta od Tebe in ako še nikdar, si danes krvavo zaslužil. — No, Metka, nič se ne skrivaj, kaj praviš pa ti k temu?«

»Oče!«

Bobenček prime svojo hčerko za roko položi to v Petrovo ter pravi:

»Pa bodita srečna! Do prihodnjega predpusta bom že vse poskrbel — saj imam. — Ne mudi se pa prav nič, punca je še mlada in meni bo tudi treba skrbeti za pomoč v starejših dneh. S Tvojim očetom pa govorim takoj jutri. Lahko prihajaš vsak dan semkaj, očitno, in ni Ti več treba skrivati svoje lju-bezni po »mevtrgah.« —

Prikrat v svojem življenju je pre-srečna Metka pod pokroviteljstvom svo-jega očeta v nočni opravi deviško sra-mežljivo stisnila svojemu paprikovanemu ljubimcu reko v znak trajne zveze.

se v njih nahajajo Jebračini in se-
rati, ki se doslovno glase: »Ckorija
»Družba sv. Cirila in Metod« in
»svetodna v korist »Družbe sv. Cirila
in Metod«.

Na sodnikovo vprašanje, kdo da
je sestavil ta inšert, v katerem se
trdi, da je tudi zvezdna kava v prid
»Družbe sv. Cirila in Metod«, da
si to ni resnično, je »svetodni« zjavil,
da je inšert sestavljen on 1. 1903., in
sicer bona fide, ker sprva ni vedel,
da zvezdna kava ni v prid družbe
Šele meseca kimavca 1. 1. je bil opo-
zorjen na to napako, na kar je to
nepravilnost dal takoj popraviti v
koledarju, ki ga je izdal — »Družba
sv. Cirila in Metod«. Na s. dnikovo
vprašanje, zakaj ni dal popraviti in-
šertov v raznih prilikah, ni mogel
avedok dati določnega odgovora.

Na predlog dr. Kušarja sta se
nato pred t. a. s. dva dopisa, ki jih je
pisalo družbeno vodstvo g. Jebračnu.
V prvem dopisu se naznanjajo pogoji,
pod katerimi družba še nadalje ostan-
e v zvezi s g. Jebračnim in mu
prepušča za kavo svojo znamko, v
drugem pa se g. Jebrač obvešča,
da je družba z njim pretrgala vsako
vez in da je on prenehal biti njen
založnik.

Obravnava se je nato ob pol 8.
uri zvečer preločila. Nadaljuje se
danes popoldne ob dveh.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. januarja.

— **Kdo kvari akcijo za slovensko vseučilišče?** »Slo-
venec« je pisal: »Liberalci so včeraj
v dunajske nemške liste brez dvojbe
po priznani judovski resnici ljubljeno
cesarskemu svetovalcu Penižku spravi-
li to-le: »Ljubljana 16. jan. (Zas-
brzoj.) »Slovenski Narod« objavlja na
znanilnem mestu nujen poziv na slo-
venske liste, naj ustavijo vsak razvo-
vor o slovenskem vseučiliškem vpra-
šanju. Ker je bil poslanec Ferjančič
včeraj pozvan k ministrskemu pred-
sedniku, mislijo tukaj, da so dobili
Slovenci obvezna zagotovila glede na
vseučiliško vprašanje.« To je zveza.
Vseučilišče je rešeno. Zato sta dva
razloga, jasna kot beli dan: 1. »Slo-
venc« pozivlja k molku. 2. Dr. Fer-
jančič gre na Dunaj. Komur je to
mogoče brati brez krohot, ga
občudujemo. Edino, kar je pra-
vilno v ti notici, je enakovred-
nost »Naroda« z drom Ferjan-
čičem R-s je, da imajo »Narodov«
pozivi na znanilnih in neznanilnih
mestih ravno toliko modrosti, pomena
in vpliva, kolikor dr. Ferjančič
Oba pa tudi v naivno komičnem
velikoumju in otročji narodnosti-
iščeta enakih sredstev za svojo re-
klamo. Fantistička, pamet! — Na-
ostudni, in vsled mirnega našega pi-
sanja o vseučiliščni akciji povsem
neutemeljeni napad »Slovenčev-
vih« popov, nismo reagirali, in to
radi stvari ne. Prinesli smo kratko
dnevno vest, ki se je glasila: »Kdor
hoče vedeti, kaj, kdo in kje so mali
ljudje, naj prečita v sinočnjem »Slo-
vencu« drugo dnevno novico.« Gotovo
rahal odgovor na izvanredne farške
surovosti, posebno če se pomisli, da
so se »Slovenčevi« tonzuriranci na-
valili na nas radi telegramov, koje
so objavili dunajski nemški listi!
Kdor primerja poulični napad »Slo-
venčev« z mirnim in krotkim našim
odgovorom, nam mora priznati, da
smo ostali hladni in dostojni. Valo
temu pa je »Etnost« priobčila tako
napad, kakor odgovor ter v prirojeni
ji neslanosti pristavila: »Tako »Slo-
venec« in tako »Slovenski Narod«.
Če bi ju bili mi najeli za to, ne bi
bila mogla bolje podpreti izvajanj v
našem včerajšnjem uvodnem članku.
Kdo kvari akcijo? Da se ta »Etnost«
že ne more odvaditi, da ne bi pri
vsaki priliki zagrešila kozlička! V
zadevi slovenskega vseučilišča pa dan
za dnevom zagreša debele in tolste
kozle! Da bi ji dobro teknilo!

— **»Notranjec«** ni po volji
našim klerikalcem. Zadoj »Domol-
ljuba« je padel po njem z vso svojo
farško neotesanostjo in onemoglo
jezo. Ravno to popovski divjanje
nam je dokaz, da je »Notranjec« po
pravih načelih urejevan, in da kleri-
kalci že sedaj uvidevajo, da jim po-
stane nevarno. Zategadelj je pa sveta
dolžnost naše stranke, da list podpi-
ramo z vsemi močmi, da se vsaj
tako utrdi, kakor je utrjen »Gorenjec«.

»Gorenjec«. Na delo torej za
prekoristnega »Notranjca«!

— **Ne tlačenite duhovni-
kem.** Notici, da so krški učitelji z
učenci sodelovali pri orglani maši, je
dostaviti, da je ondodni kaplan z učenci
meščanske in ljudske šole dne 6. t. m.
priredil božičnico v kaplaniji. Vzpored
se je kar bleščal pobožnosti. Pri tem
ga je z vsemi močmi podpiral nadučit-
elj ljudske šole. Med gosti smo opazili
okr. glavarja, okr. šolskega nadzornika
in dve sicer liberalni učiteljici. Po naših
mislih naj bi šolske veselice prirejali
učitelji sami, mesto da puščajo šol-
sko mladino tlačeniti duhovščini.

— **Dve duhovni posodi sta**
se dne 17. t. m. vozili z dolensko
železnico in dejali tako lepe zglede,
da jih pač ne smemo zamolčati. Prva
teh duhovniških posod je vstopila v
Ljubljano. V tretjega razreda je
bil poln ljudi. Duhovni gospod go-
tovo ni vaju modnih koraskih vin,
kajti imel ga je »pod kapo«, da je
bilo toj. Iz začetka je duhovnik malo
dr-mal a med vožnjo je »obolel« in
začel klistati na pomoč sv. Urha. In
sv. Urh mu je pomagal. V vozu je
zasmrčelo, da je bilo groza in ne-
volja je bila toliko večja, ker je du-
hovni gospod ne le sebi, marveč tudi
neki gospodični ponesrežil obleko.
Zvani postrežljivi nadsprevodnik je
prijan-ga duhovnika odpravil v kupe
dr drugega razreda. Kaj je tam počel,
se ne ve natanko, ve se le, da
je šlo razb. Na postaji Grosuplje
je v omenjeni voz III razreda vato-
oil lepo rdeč, debel duhovnik. Tudi
ta je »barko« vzela. Gotovo je po-
kušal kapljati kakga sosednega brata.
Ko je vstopil v voz, je seveda koj
začutil silni smrad in jezno je za-
renčal na trzinske potnike: Proklete
svinje, tako ste žrli kot prasce! Sram
vas bodi! Kmet žre, potem pa pravi,
da je revež! To pa je bilo nekemu
staremu možaku vendar preveč in
zato je duhovno posodo zavrnil
tako-le: Gospod, glejte moje žulvave
roke; poglejte moje ženo. Oba sva
tresna. V sosednem vozu tam pa
dobite prešča v duhovski obleki.
Debeli božji namestnik je šel res
pogledat v kupe II. razreda. Slišalo
se je, ko je zavpil: Pfui Teuf-
el, so w-s! Was werden denn die
Leute sagen! Oba duhovnika sta se
morala legitimirati, kdo da sta in od
kod da sta. Sedaj ima vso zadevo
že v rokah pristojna oblast.

— **Imenovanje.** Vinorejski
komisar Alojzij Štrekelj je ime-
novan za vinorejskega pristava za
Dalmacijo. Zdravnik na Dunaju,
g. dr. Emil Papež, je imeno-
van rudiškim zdravnikom v Idriji.

— **Repertoar slovenskega**
gledališča. Danes zvečer je drugo
in poslednje gostovanje g. ravnatelja
Andrije Fijana v Ernstovi
drami »Učitelj Lanovec«, in sicer
v vlogi učitelja Fleminga. Naslovno
vlogo igra sedaj g. Tišnov in ne,
kakr je na listih pomotoma tiskano,
g. Dragutinovič. Nedvomno porabi
slovensko občinstvo rado priliko, vi-
diti odličnega gosta tudi v oni nje-
govih modernih vlog.

— **Konec katoliškega kon-
suma.** Iz Železnikov se nam
piše. V nedeljo 15. t. m. je zapel mrt-
vaški zvon našemu konsumu. Koliko-
krat smo že namigovali, da je pri
koncu ta »ljudski blagoslov!« Kleri-
kalci pa so le bahato vpili, da konsum
dobro stoji. Danes pa ga ni več in vse
klerikalno veselje je preč. Radovedni
smo, kakšen obraz se je naredil dr.
Kreku ali Štokarjevemu gospodu, ki je
duševni oče vseh konsumov. Koga dru-
gega bi tak polom odvrnil, da bi nehal
hujskati ljudi, ali dr. Kreka še ni iz-
učilo, on še vedno o svojih družtvih
poje in piše. Naši železniški klerikalci
so vsi poparjeni. Obrazi so se jim po-
daljšali. Strajnar gleda, kakor bi bil
ves grizav. Ako pogledamo na delo-
vanje konsumnega društva, vidimo, da
je to društvo pripravilo precej ljudi ob
lepe novce, ne da bi imeli danes po-
kazati en vinar dobička. Samo Renove
si zadovoljno mane roke, ker je prišel
s pomočjo konzuma od berača do go-
spoda. Zraven njega se je par drugih
še nalezlo nekaj denarja. Tisti pa, ki
so mislili imeti dobiček s tem, da so
se vpisali v konzum, so ogoljufani za
lepe nade in upanje. Kje so dividende?
Hej Strajnar, na dan z izjavo, kako
rožlja denar od dividend! Pri Straj-
narju rožlja, pa ne denar, ampak ja-

gode od paternoštrov. Renove in tisti,
ki ste mu podpisali izjavo, da mu ni
rekel neki sosed: Kradli ste!, na dan
in podpišite, da je bilo v katoliškem
konzumu vse pošteno! Od kod pa pri-
haja sedaj polom?! Saj je nad kon-
zumnim društvom počival »božji blago-
slov«, kakor se je hvalil Strajnar, kako
to, da je sedaj vse skupaj crknilo! O
goljufije so se vršile, prave katoliške
goljufije v tem rajnem konzumu, zato
je prišla ta duhovska naredba na kant.
Uničiti so hoteli s konzumi v selški
dolini trgovce in gostilničarje, pa so
sami sebe uničili. Konzumariji so mislili,
da bodo zalivali svoja žejna grla za-
stojni s konzumskim vinom. En čas so
se (Renove še vedno), od sedaj naprej
bode pa Sora dobra. V konzumu so
spletali vsakovrstne čenčarije in oprav-
ljivosti, sedaj pa je konec temu. Za
škofove zavode so dajali iz konzumske
blagajne, sedaj pa bode škof izgubil
to podporo. Pri volitvah so se konzum-
mariji za klerikalne poslance potegovali,
da bi jim isti iz deželne blagajne pri-
berali podpore, sedaj pa je vse
upanje splavalo po vodi. Čočov France
se smeje v pest, češ, izvolili ste me,
obljubil sem vam, meni je pa ta
obljuba sedaj odvzeta, ker ni več kon-
suma. S kakšno gloriojo so ustanovili te
konzume, sedaj jih pa poparjeni zapi-
rajo. Ko bi ustanovili te konzume po-
sretni ljudje, bi jih sedaj kmetje pobili,
ko so izgubili pri konzumih. Ker pa so
pokvarjeni duhovniki ustanovili te »bla-
goslove«, je pa vse dobro, čeprav pla-
čujejo izgubo. Kako so klerikalci za-
smehovali tiste, ki so bili proti žegna-
nim konsumom! Kako so vražijo še
dandanes »Narod« in »Gorenjec«, ki
sta korenine posekala konzumskim dre-
vesom. Toda vsi tisti, ki so jih kleri-
kalci zasmehovali in zaničevali po sho-
dih, vsi še dihalo in pošteno žive, kleri-
kalni konzum pa je šel rakom žviž-
gat. Kako so z veseljem brali in
agitirali »Slovenec« in »Lažljubom«
po konzumih, sedaj pa ne bode več
mogli klerikavčki. Strajnar in Renove
sta na dr. Krekovih shodih pačila svoje
lepe katoliške obraze, ali jih bodeta
mogla še sedaj? Renove ni zastojni po
shodih govoril, on ima sedaj lep do-
biček, tudi smolarec-Strajnarček ljudi
še dobro farba s paternoštri, ampak
ljudje so neumni, ker so šli na liman-
nice tem tičarjem. Ali jih bode to kaj
izmodrilo? Upanja še ni mnogo, ker
klerikalni tičarji imajo dobro pomazane
limanice, da bolje držijo. Mi sploh ne
mislimo koga odvrnati, temveč se celo
pravimo: le pustite se oskubiti klerikal-
cem, ko vam bodo pobrali do srajce
ves, bodete že spoznali, da vam hočejo
vse vzeti. Dr. Kreku, Renove, Straj-
narju pa klikemo: Preskrbite ljudem
še nekaj takih predstav »Crknjeni kon-
zumi«, pa se bode kmalu tudi v Želez-
nikih izjasnilo. Sedaj pa »pemzel« v
roke in pojdite v zgornje Železnike in
izbiščite iz konzumske hiše: Delavsko
konzumno društvo. Po šintarja pa ne
pošiljajte, bode že Renove opravil ta
posel.

— **Tolovajstvo v Budan-
jah.** V Budanjah nad Vipavo imajo
zelo katoliškega župana ter ultrakato-
liškega župnika, katera vzdržujeta tudi
»katoliško izobraževalno društvo«. Ta-
mošnji mladeniči naprednega mišljenja
prosil so tega župana, kateri sliši na
ime Ferjančič (1), dovoljenja za ples.
Ta je kratkoma odrekel z izgovorom,
da ga sploh nobenemu ne da. Mož be-
seda seveda je takoj čez par dni dal
dovoljenje, ko so ga vprašali mladeniči
katoliškega izobraževalnega društva. V
nedeljo 8. t. m. se je vršil res ta ples
na katoliški podlagi v gostilni g. Jos.
Fabišana. V imenovano gostilno sta
prišli zvečer za kozarec vina tudi sestri
Cirk v spremstvu starega očeta Jak.
Kurka. Ker se niste hotele udeležiti
plesa, grozili so njima ter Kurku ti ka-
toliški mladeniči, že v gostilni. Stari
oče, boječ se napada, je naprosil za
spremitvo občinskega slugo ter mlade-
niča Antona Krašna. In res sta jih ta
dva spremila na dom v Budanješt. 63,
kjer so se skupno pomudili še nekaj
časa pri kozarcu domače kapljice. Malo
pred enajsto uro ponoči so prišli za
njimi trije mladeniči, izobraženi v kato-
liškem društvu, ter počeli s koli in ka-
menjem razbijati vežna vrata. Kurkovo
klicanje na pomoč privabilo je soseda
gledat kaj se godi. Katoliške zverine
so planile nanj, ga na tla pobile ter
težko telesno poškodovale. Potem so se
zopet spravili nad vrata. Notri se na-
hajajoča petorica, je tiščala z vsemi
močmi vrata, ali razbojniki so napeli
tudi vse moči ter vrata na pol odprli,
Kurka na roki z nožem ranili. V skrajni
sili zgrabil je 80letni starček J. Cirk
malo polence ter udaril enega izmed
napadalec po glavi. Na strašno vpitje
došlih sosedov so se šele napadaleci
zbalj ter jo odkurili. No, pravica jih ima
že v rokah, katera upamo da jih spravi
ob veselje liberalne hiše in vrata raz-
bijati. Starček Jakob Cirk je vsled
prestanega strahu zbolel, ter ni upanja,
da okreva.

— **Vzor božjega namest-
nika.** Na Golu pri Vipavi imajo
župnika v podobi »Nunčija Jančaka«.
To podivjano pope začelo je v po-

slednjem času v svoji pijanosti
take nožuvne komedije iganjati, da
so tamonjši farani do skrajnosti raz-
burjeni ter drug drugega povprašu-
jejo: Ali res ni nikogar, da bi tej
prismodi ušesa navil? Eden izmed
štirih cerkvenih ključarjev, kateri
edini je bil zmožen račune kontrolir-
ati, bil mu je že dlje časa trn v
peti, menda ravno zaradi omenjene
spodobnosti. Pri letošnjem običajnem
»pošegnovanju« po posameznih hišah
dalo je to popče duška svoji jezi, ter
opotekajoč se pretilo, da omenjenega
ključarja odstavi od cerkvenega sta-
rešinstva. Omenjeni ključar, miro-
ljubna duša, pa je častno službo sam
odklonil, ko je šul, kaj namerava
župnik. Vprašali bi župnika: Ali mu
je znano, ogrova premoženje je iz-
ročeno v oskrb cerkvenemu pre-
stojniku in ključarjem? Po našem
maenju je to premoženje solskih
faranov, kajti farani in njih drugi
so prispevali, da se je osnovalo cer-
kveno premoženje. Cerkevni klju-
čarji pa so pooblaščenici vseh fara-
nov. Potemtakem naj torej farani z
večino glasov cerkvene ključarje, če
se jim to potrebno zdi, izključijo, in
farani naj po istem načinu volijo
druge pooblaščenice, to je ključarje.
Ali je pa to samooblastno popče
vprašalo farane za svet, preden se je
začelo širokoustiti, da se odstavi
omenjenega ključarja, kateri uživa
spoštovanje in zaupanje po celi ob-
čini, kar kaže, da je bil soglasno iz-
voljen županom? Mogoče pa misli
župnik nadomestiti izpraznjeno mesto
s kakim analfabetom, kakršnih v nje-
govi gardi ne manjka? Da, da, v kalni
vodi je lažje ribariti. Ali pa more-
biti namerava odstavit vsi ključarje
in potem gospodariti a la Košir, koji
je na cerkvene račune kar sam po-
kresal imena ključarjev. Naj si bode
že kakor hoče, znani nam to dovolj,
kako samooblastno je začelo to popče
pometati po celi fari. Ali bodejo tako
početi pijanega popa Golčani mirno
gledati? Nadalje je ta vzor božjega
namestnika tudi pravi mojster laži
in obrekovanja, in le miroljubnim
tamošnjim občanom se ima zahvaliti,
da mu niso njegovega lažnjivega in
obreklivega jezika že davnej pred
sodnijo pošteno pristigli. Imeli bi o
tem vzornem božjem namestniku še
marsikaj prav pikantnega povedati,
toda naj ostane rezervirano za drugo
priliko.

— **Iz Trzina se nam piše:** »Slo-
venec« je prinesel v sobotni številki
dopis iz mengijske okolice, v katerem
se neki dopisnik zopet spodika nad
Trzinco, ki so se drznili hvaliti
g. barona Liechtenberga, češ, da ima
nekdo vzrok ga hvaliti. Da, ne samo
nekdo, ampak vsi občani imamo vzrok
biti hvaležni g. baronu Liechtenbergu,
ki nam je storil ob času groznega
požara, 5. avgusta 1879, nešteto do-
brot in je še vedno dobronik naši
občini, šoli in cerkvi. To potrdi hva-
ležno ves občinski odbor. — L. S.
Rok Florjančič, župan, za ves
odbor.

— **Na adreso južne že-
leznice.** Iz Trnovca pri Il. Bistrici
se nam poroča: Kakor povsod, tako je
i pri nas prišla južna železnica na-
stavlja ti tujce. Med tem ko morajo
slovenski uradniki daleč proč od do-
movine, se pri nas nastavlja večinoma
Italijani, katerih mi ne razumemo in
tudi oni nas ne. Južna železnica nas
je zopet osrečila z nekim Zuttarjem.
Ta mož, ki še nekaj mesecev v Trno-
vem službuje, tolče slovenščino le za
silo. Mesto da bi stranke povedale temu
človeku kar mu gre, drzne
se on s strankami izzivajoč postopati.
V Trnovem smo navajeni vljudnih, pri-
jaznih uradnikov, nikakor pa ne ma-
rame italijanskih neolikancev, to naj si
gosp. Zuttar (pravi, da je rojen Rus!)
dobro zapomni. Slavno južno železnico
pa opetovano vprašamo: Čemu nam
ne pošljete uradnikov, ki razumejo in
tudi spoštujejo naš jezik? Uradnika a
la Zuttar pošljite v laške Tirole ne pa
med olikane Slovence!

— **Odbor telovadnega dru-
štva »Sokol«** v Ljubljani za
leto 1905 se je konstituiral takole:
Starosta: Dr. Ivan Tavčar; podsta-
rosta: dr. Vladimir Ravnihar;
tajnik: dr. Fran Windischer; na-
čelnik: dr. Viktor Murnik; blagaj-
nik: Pavel Skale; arhivar in knjiž-
ničar: Bojan Drenik; zapisanik:
Vitko Bukovnik; orodjar: Hen-
rik Lindtner; nadalje odborniki
brez potfelja: Matko Prelovski,
Avgust Jagodic, Oskar Trglav
in Janko vitez Bleiweis.

— **Občni zbor »Splošnega**
slovenskega ženskega dru-
štva« se vrši jutri, v nedeljo ob 5
uri popoldne v društvenih prostorih
na Rmaki cesti 9.

— **Koncert gojencev, »Glas-
bene Matice«.** Dovojujemo si še
enkrat slavno občinstvo opozarjati na
ta koncert, ki se vrši jutri, v ne-
deljo zvečer, ob 7/8. uri v »Narod-
nem domu«. Naprešeni objavljamo,
da gospodična Ivanka Knifševa na-
stopi pri tem šolskem koncertu kot

gojenka na željo odbora vkljub smrti
v sorodni Trtnikovi rodbini, kajti
take šolske prireditve nikakor ni
smatrati kot zabavne nastope, temveč
iz pedagogične in umetnostnega sta-
lišča potrebne šolske institucije.

— **Trgovski ples.** Ker je
prihod nadvojvode Josipa Ferdinanda
na današnji trgovski ples napovedan
na pol 9 uro zvečer, naj pride čast.
občinstvo, ki se namerava plesa ude-
ležiti, po možnosti pred pol 9. uro
na ples.

— **Akademija.** Še enkrat opo-
zarjamo na predavanje gosp. dr. Ro-
bide o higijeni, ki bo jutri, v ne-
deljo, 22. t. m. ob 6. uri zvečer v
»Mostnem domu«. Da se vsaj deloma
pokrijejo režijski stroški, se je dolo-
čila mala vstopnina po 20 vin. za
osebo; ako se vzame pet vstopnic
skupaj ki veljajo za pet predavanj,
stanejo 60 vin. Dajaki so prosti vstopni-
ci. Predavanja bodo redno vsak
teden. G. predavatelj računa v 20–25
predavanjih obdelati svojo snov. V
boljše umenjanje se bo g. predavatelj
posluževal tudi skioptikona, demon-
stracij in eksperimentov.

— **»O domu in šoli«.** G. prof.
dr. V. Kórún je nadaljeval včeraj na
povabilo »Splošnega sloven. ženskega
društva« svoje instruktivno predavanje
o domu in šoli. To pot je govoril g.
predavatelj o srednješolskem pouku ter
poudarjal napako mnenje zlasti kme-
tiških slojev, ki menijo, da pride le oni
do časti in sreče, ki dovrši srednje in
visoke šole. Potrebno bi bilo, da pre-
dere prepričanje, da je časten vsak stan,
neglede na študije. Mnogokrat bi bile
mnogo boljše, da pošilja priprosto ljud-
stvo one, ki niso sposobni za študira-
nje, v strokovne šole, saj racionalne
narodno gospodarstvo zahteva, da ima
vsak stan zadostno število zastopnikov.
V srednji šoli izhajajo lahko le oni, ki
imajo vsaj srednje zmožnosti in veselje
do knjig. Prehod iz ljudskih šol na
srednje je precej velik, ker je ljudske
šolstvo tako uravnano, da se nanče
učenci še vsega v šoli, dočim morajo
gimnazijci in realci memorirati tudi doma.
Zato pa na srednjih šolah ni zavisen
uspeh samo od pouka v šoli, marveč
treba tudi na strani učenca potrebne
marljivosti, pazljivosti in predvsem na-
darenosti. Velikega pomena je v šoli
disciplina, ki se ji mora itak vsakde
podvreči, tako doma in v šoli, kakor
tudi v raznih stanovih. G. predavatelj
je tudi naglašal, da gimnazija in sploh
srednja šola nima namena pripravljati
učencev za različne stanove, temveč jim
daje samo splošno izobrazbo, in se mora
vsakdo, ki se posveti kakemu stanu,
pozneje še posebej pripravljati. Srednja
šola ima v prvi vrsti namen, da vežba
duha in sposobni človeka za nadaljšo
samostojno mišljenje in delovanje. V
srednji šoli se poučuje marsikaj, česar
pozneje človek ne potrebuje in nasprotno.
Toda poleg realke, ki je novejša in
zato modernjša šola, se tudi gimna-
zija modernizira, dasi le počasi, ker je
to velik mehanizem, ki se ne da tako
hitro preustroiti. G. predavatelj je žel
za svoje predavanje zasluženo priznanje.
Svoje predavanje bo končal g. profesor
eno prihodnjih nedelj.

— **1001 noč!** Kakor bi čarov-
nik odgrnil tajnovni zastor, prika-
žejo se nam čarobni prizori iz teh
krasnih, dosedaj neprekošenih pravljic
iz Jutrove dežele. Kdor jih je bral,
se je divil živi domišljiji orijental-
ski. Povod tem pravljicam je naslednji:
Na Jutrovem je živel mogočni kralj,
kateremu je postala njegova žena
nezvesta ter ga je zapustila. Sklene
maščevati se nad vsemi devicami
svoje dežele; poročal jih je po takrat
dopustnem običaju za en dan, iz-
kazoval jim isti dan vse kraljevske
časti, a ponoči jih je dal umoriti. Hči
visokega državnika Šeherezada
sklene poročiti se s kraljem, da ustavi
to grozno moritev in ga ozdravi. Bila
je prebrisana, nenavadno lepa in ded-
nostna. Pomagala si je z zvijačo.
Prosil je namreč kralja, naj ji do-
voli, da mu pove, predno umrje, prav-
ljice. Kralj ji dovoli. Ona pa razprede
v svoji duhoviti domišljiji pravljico
na 1001 noč. Kralju se je tako omi-
lilo njeno pripovedovanje, da je po-
vsem pozabil na svoj sklep, je zad-
no noč proglasil za kraljico, se z njo
poročil in priredil veliko slavnost. Ta
večer si je izbralo društvo »Slavce«
za svojo letošnjo maskarado, katera
se vrši dne 12. februarja v »Narod-
nem domu«. Ni je kmalu širše pod-
lage za maskovanje in hvaleknejših
mask, nego bode nudila ta maskarada
pod gorenjim naslovom, saj orijental-
ska fantazija skoro ne pozna mej. Ni
je pa tudi pestrejšje noče mimo bo-
gatega Perzija, Araba ali Beduina,
osobito pa raznih dvorjank in dvor-
janikov na kraljevskem dvoru ter
drugih orijental-
skih tipov. Natančnej
opis dekoracij in ostalih podrobnosti
se prijavi prihodnjič.

— **Razpustitev društva.**
»Strokovno društvo mizar-
skih pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani«
je na svojem rednem občnem zboru,

kateri se je vršil dne 15. t. m. v Kosterjevi zimski pivovarni, soglasno sklenilo razpust tega društva, obenem je bil storjen sklep, prestopiti korporativno k novostanovljeni okrajni skupini Ljubljana. Zveze lesnih delavcev avstrijske, katere je bila ustanovljena dan poprej, dne 14. t. m. Tudi vse premoženje v inventarjem vred je bilo prikazano. Okrajni skupini imenovane zveze.

— **Prošnja društva za varstvo živali.** Milostni ljudje ob Zmornem grabnu, ki bi radi krmili ptice, prosijo društvo za varstvo živali, naj postavi tudi letos pokrito mizico tja, kjer je bila lani. To bi vplivalo vzgojevalno tudi na mladino ondote žole.

— **Vihar na obč. seji v Spodnji Šiški.** Včeraj je imel obč. odbor v Spodnji Šiški sejo, ki je pa bila zopet koj ob pričetku onemogočena. To je že tretja seja, ki se ni mogla izvršiti. Vzrok včeršnjemu viharju je bil ta, da je železničarski stranki pripadajoči g. Osterc zahteval, naj mu da župan besedo za neko vprašanje, predno se začne razprava o dnevnem redu; župan g. Spaur pa je hotel, naj se prej reši dnevi red in g. Osterc ni dal besede. Vseled tega so začeli tudi poslušalci razgrajati in seja se je morala zaključiti.

— **Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko** priredi jutri v Kamniku v gostilni pri „Sokolu“, v Veliki ulici predavanje. Začetek ob 3 uri popoldne. Predavala bodeta gg. Fran Rojina in Avgust Bukovje.

— **Ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Trbovljah** občno zborovanje se bode vršilo v sredo, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne v gostilniških prostorih gospe predsednice Ane Dimnik v Trbovljah. Za zabavo bode skrbelo tamburaško društvo.

— **„Tajna tiskarna“ v Brežicah.** Zopet se je enkrat izkazalo poštenje nemških listov. Zabeležili smo že, kaj sta pisala „Grazer Tagblatt“ in „Tagespost“ zastran tajne tiskarne v Brežicah. Danes smo v položaju, da pojasnimo to lumpariju nemških listov. Gosp. Anton Umek ima v Brežicah trgovino s papirjem in knjigovoznico. Ker ima zalogo šolskih zvezkov in iste doma izdeluje, je naravno, da je želel tudi ovojje za te zvezke doma tiskati, zlasti ker vlada še vedno navada, da hočejo nekateri učitelji imeti posebne vrste zvezkov. Slučaj je nanese, da je gospod Umek imel priliko kupiti staro prečo in vseled tega je z ozirom na svojo neomadeževano preteklost poprosil za omejeno tiskarsko koncesijo. Toda — človek obrača, breško županstvo pa obrne. Prejšnjemu obč. tajniku je pri neki priliki ušla tajnost, da je on preprečil podelitev koncesije s tem, da je napravil neomadeževanemu, vseskozi častivrednemu g. Umeku slab „Leumundszengnis“. S takimi sredstvi delajo na Štajerskem nemškutarji. Gosp. Umek je vseled tega postavil kupljeni stroj v knjigovoznico, tik vrat tako, da ga je vsakdo moral videti na prvi pogled, ko je vstopil v knjigovoznico. Rabil gosp. Umek tega stroja ni. Občinski tajnik Schallon je izvedel za to javno tajnost in s stražnikom Zerjavom vdrl v knjigovoznico ter razkril to „tajno tiskarno“. Dne 19. t. m. je bila zaradi tega sodna obravnava. Po § 327 kaz. zakona je že prestopel, če ima kdo sploh tiskovni stroj, tudi če ga ne rabi. Vseled tega je bil g. Umek obsojen na 50 K. A v graških listih je bilo rečeno, da je g. Umek natisnil več proti Nemcem hujšakojih tiskovin. Pri obravnavi je bil obč. tajnik Schallon pozvan, naj navede vsaj en konkreten slučaj, a je moral umolkneti, ker nobenega ni mogel navesti. Poskusil je pač nekaj sumničati, a sodnik pristav Lorber ga je sam zavrnil in mu povedal, da ni nobenega dokaza za njegove trditve. To je torej strašna storija o tajni tiskarni v Brežicah.

— **Slovensko izobraževalno in zabavno društvo „Naprej“ v Gradcu** ima svoj prvi občni zbor v ponedeljek dne 23. prosinca ob 8 uri zvečer v društvenih prostorih Jakominigasse 3 I.

— **Borovo debljo je zmečkalo** pri razkladanju v voza v Majdovem mlinu pri Celju težaku Ferneju Rožmanu prsi, da je obležal na mesu mrtve.

— **Strah na vojaški straži.** Na kastelu v Gorici je stal 18. t. m. na straži sicer neustrašen vojak, ki paži že zadnje leto. Hipoma je zagledal (ali pa se mu je zdelo, da vidi) črkega moža, ki se mu je bližal iz sosednega vrta. Ker se prikazen ni brigala za vojakovo „berdokanje“, je vojak nstrelil. Na strel so prileteli streljani vojak iz stražnice, ki so preletali skrbno vso okolico, toda našli niso ničesar. Vojska so hoteli nadomestiti z drugim, pa ker je sam prosil, naj ga pustijo, ker se nikogar ne boji, ga pustili. Kmalu pa je počil zopet strel, in ko so vojak prihiteli iz straž-

nice, našli so stražnega vojaka onemogočenega na tleh. Iz krčevitega stanja ga niso mogli zbuditi ter so ga prenesli v bolnišnico. Vkljub najpaznejšemu iskanju zopet niso ničesar našli. Cela stotinja je bila poklicana na odgovor, in sedaj šele se je zvedelo, da sta že druga dva vojaka, ki sta bila na dotični straži, videla neko prikazen, ki je skušala preplezati visok zid, da odloži v notranjem prostoru kastela neki predmet. Oba vojaka sta tudi na prikazen streljala. Odredilo se je, da bodeta v bodoče dva vojaka obenem stala na dotični straži in da se mora okolica boljše razsvetliti.

— **Ciganska osveta.** V Barbanu v Istri so našli ciganko Katarino Hudorović in njenega 10letnega sina umorjena. Brezdomno se je izvršilo maščevanje med cigani samimi.

— **Slovenske zabave na Dunaju.** Rusko akad. društvo „Bukovina“ priredi v ponedeljek dne 23. januarja t. l. v veliki dvorani Bežičkovega hotela „zur Post“, Dunaj, I. Fleischmarkt 16 „večerinku“ z dramatično predstavo „Jubileje od Čehova. Sodelovala bodeta „Slovensko pevsko društvo“ in „Krušok ljubiteljske ruskega jezika“.

— V isti dvorani priredi zabavo: Češko pevsko društvo „Lumir“ in češko gledališko društvo „Pokroka“ (28. januarja), srbsko akad. društvo „Zora“ (27. januarja), „Sokol Vidensky“ (28. februarja), „Slovenska Beseda“ priredi v isti dvorani: 25. januarja slavnostni večer „Mlade nekeho klubov“, 4. februarja zabavni večer z bufetom, 12. febr. češko zabavo, 18. febr. gledališko predstavo, 25. januarja plesni venček. — V notranjem mestu dunajskem je v tej moderno opravljeni dvorani največ slovenskih zabav. — „Slovenski venček“ bode 15. februarja v Ronacherjevi dvorani.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dežel. sodišču. 1) Václav Kolář iz Schittenhofna na Češkem doma, hlapec v Ljubljani na Rimski cesti, je vzel svojemu sohlapcu med tem, ko je šel neki ženski konja spregat, iz listnice bankovec za 20 K. Obsojen je bil na 5 dni zapore. 2) Rudolf Nakerst, pisar, je kot vodja ekspedita tukajšnje tobačne tovarne poveril za neko dunajsko tvrdko mu izročen denar v znesku 120 K in ga porabil zase. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe. 3) Andrej Sedej iz Zgor. Kamonije je bil oproščan obtožbe hudo delstva oskrumbe. 4) Vincencij Hotuje, krojač iz črnomeljskega okraja, in Janez Šetna, kovaški pomočnik iz Mokronoga, sta bila oba oproščena obtožbe, da sta se nameravala odtegniti vojaškemu naboru in mislila oditi v Ameriko, kajti izkazalo se je, da sta fanta šele po 18 let stara ter staimela od kompetentne oblasti za to dovoljenje. 5) Posestnice sin Janez Muzga je pred prvim naborom pobegnil v Ameriko. Iz Vidma je materi brzojavil, naj mu pošlje za nadaljno pot 400 K. Marjeta Muzga iz Ravnega brda ni imela toliko denarja, zato si je to vsoto izposodila pri Antonu Dremelju ter mu je tudi povedala, čemu da rabi denar. Mati se je zagovarjala, da je mislila, da je vseeno, če pride sin tudi par let kasneje k naboru, Dremelj pa pravi, da sploh ni vedel, če Janeza Muzga veže že vojaška dolžnost. Marjeta Muzga je bila obsojena na 4 dni, Dremelj pa na tri dni strogega zapore in vsak na 5 K denarne globe.

— **Port Artur po naravnih posnetkih** pred obleganjem in za časa obleganja je razstavljen od včeraj naprej v tukajšnji Mednarodni panorami.

— **Z Glinc se nam poroča:** Zima ni samo nadloga za kmeta, ampak tudi za meščana. Ni samo nadloga za postopake in drugo tako sodrgo, ampak tudi nadloga za tistega, kdor kaj ima. Največja nadloga je pa za prebivalce na periferiji mesta, kajti vsa sodrga, ki jo v Ljubljani izganjate, se naseli ob periferiji mesta, kjer goljufa in krade, kar se da. Pred včerajšnjim je tukajšnja na cesti neka Františka Strigljeva, o katere „dobrih činih“ ste že večkrat poročali, Marijo Golobovo, stanujočo na Glincih št. 76, ter se ji nalagala, da je dotlej služila in da birada pri nji eno noč prenočila. Ženica se jo je umislila, češ, da lahko pri nji prenoči, toda ležati bode morala na tleh, s čimer je bila Strigljeva tudi zadovoljna. Z utraj pa, ko je šla Golobova ven, je Strigljeva po sobi vse pretaknila in prišla do denarnice, v kateri je bilo 60 K denarja, jo ukradla in odšla. Golobovi je šel ves prihranek in bodo tatice dobili najbrže šele takrat, ko bode zpravila ves danar.

— **Mazaštvo.** Neki dr. James W. Kidd, ki stanuje v Fort Wayne, pošilja v razne časnike velikeanske inserate in tudi raznim strankam pošilja pole, na katere naj bi napisale svoje bolezni, katere jim bode opislmenim potom proti visokemu honorarju ozdravil. Na ta način deluje kemična tovarna Falkenberg Grünau

pri Berlinu in pošilja na udih bolnim neko sredstvo zoper trganje, ki obstoji iz piperazina, phenocola in lithiona. Le ta trdka pošilja zdravila po pošti v zavetih, na katerih je napis: „Wätsche-Bleich- und Glanz-tabletten“. Bolniki se s tem sware ne le zato, ker je to mazaštvo, ki lahko škoduje, mesto da bi koristilo, ampak tudi zato, ker so ona „zdravila“ primeroma zelo draga in brez vsake hasni. Ako si tedaj bolan, idi k zdravniku, da te preišče, in bodi prepričan, da te bode preje ozdravil, kakor berolinske kemične tovarne ali pa ameriški „doktor“, o katerem ni drugega znano, kakor da je človek velikih ust in globokega žepa.

— **Pes pred električno železnico.** Predvčerajšnjim je skočil na Poljanski cesti Bergmannov pes (doga) pred električno železnico, katerega je voz rinitl kakih petdeset korakov pred seboj, a končno se je le še srečno izkobilas s pohabljenjo nogo s proge. Pasa sredi je bila v tem, da je bil pes velik, kajti sicer bi ga bil voz pomotal podse.

— **Je že v praksi.** Včeraj smo poročali, da je bil aretovan pekovski vajenec Franc Jerin, ker je svojemu mojstru poveril nekaj denarja. Navedenec se je tudi dne 16. t. m. vtihtopil v stanovanje Ivana Baša v Delničah pri Št. Vidu št. 9 in ukradel 50—60 K denarja. Ko je Baš tatvino opazil, je šel takoj za tatom, ki se mu je bil pa izgubil v bližnjem gozdu. Jerin ima pridako vati pač še lepe bodočnosti. Tudi pri hišni preiskavi so našli več reči, ki gotovo izvirajo od tatvine.

— **Nesreči.** Včeraj se je pripeljal v deželno bolnišnico zdravnik g. dr. Arko iz Škofje Loke, ker je padel in si zlomil desno roko. — Tudi sprevodnik južne železnice Ludovik Miherle je bil včeraj padel v Prestranku in si zavrtače in si zlomil desna rebra. Pripeljali so ga z rešilnim vozom na njegov dom.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Hrvatov in 5 Črnogorcev, nazaj pa je prišlo 16 Ogrrov. — V Bohinj se je odpeljalo 25 Hrvatov, na Jesenice 16 Ogrrov, v Hrušico pa 17 Macedoncev.

— **Izpuščene in najdene reči.** Katarina Kocmanova je izgubila črno denarno ko, v kateri je imela 4 K denarja. — Nadporočnik g. Riko Maurer je izgubil s srebrno okovano listnico, ki je imela črki M. R., v nji pa je bil bankovec za 20 K, eno pismo in slika. — Svedarski pomočnik Ivan Dermota je izgubil srebrno remontar-uro z verižico, vredno 22 K. — Našla se je denarnica s 30 krokami. Dobi se v Šlenburgovih ulicah št. 3. II nadstropje na levo.

— **Ljubljanska društvena godba** priredi jutri zvečer v prostoru pri „Novem svetlu“ (gosp. R. mic) društveni koncert za člane. Začetek ob 8 uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** mestne občine ljubljanske od 8 do 14. januarja 1905. Število novorojencev 21 (= 239 ‰) mrtvorojencev 2, umrlih 37 (= 5132 ‰) med njimi jih je umrlo za jetiko 6 za vnetjem sopolnih organov 7, vseled nezgode 3, za različnimi boleznimi 21. Med njimi je bilo tuje v 9 (= 243 ‰) iz zavodov 14 (= 378 ‰) Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za škrlatno 1, za vrtico 3, za ušeno 4 osebe.

— **Hrvatske novice.** — Policijsko ustavljen list. Policijska oblast v Karlovcu je ustavila izdajanje lista „Svjetlo“. — V hrvaškem saboru se je nadaljevala čeraj proračunska debata. Proti sta govorila Tomac in Pisačić. Tomac je govoril za zedinjenje vseh hrvaških dežel, za razširjenje volilne pravice, o srbškem vprašanju, in proti ustanovitvi madjarskih šol na Hrvaškem. — Vojaški nabori na Hrvaškem so odloženi na nedoločen čas, ker sabor še ni dovolil rekrutov za leto 1905.

— **Najnovejše novice.** — O strašnem klanju poročajo protiruski listi iz Altajskega pogoja. Kakor znano, se je med ondornim tatarskim prebivalstvom — Kalmuki — poletilo začelo neko novo versko gibanje, ki je razkličilo posebno guvernerja v Tomsku. Policija je sedaj baje več tisoč kmetov oborožila z gorjachi in puškami in škof Makarij jim je podelil blagoslov. Nato so šli na Kalmuke ter jih neusmiljeno pobijali in trpinčili. Na 30 km naokrog so vsi Kalmuki izropani, pobiti ali pohabljeni.

— O rudarskem štrajku ob Ruhri se je začela včeraj zelo voharna debata v nemškem državnem zboru.

— Vzgoja nemških princv. Nemški prestolonaslednik in princ Eitel sta se 19. t. m. udeležila kometza nemških dijakov v Berlinu. Na komerzu se je strastno govorilo za bo proti vsem nemškim elementom in proti Židom.

— Morilka Klein je začela v zaporu simulirati blaznost.

— **Prestolonaslednik Rudolf pri Slovaki.** Olomuški „Pozor“ poroča iz Vlaške Dubove: „V mnogih slovaških krajih na Ogrskem je razširjeno praznoverje, da prestolonaslednik Rudolf ni umrl, temuč potuje pod izmišljenim imenom po svetu. To bajko je porabil nedavno neki slepar. Prišel je k kmetu Gregorju mlad človek ter prosil za prenočišče. Pri skupni večerji je povedal, da je prestolonaslednik Rudolf in da potuje, da spoznava ljudstvo. Meseca maja zasede prestol ter začne vladati avstrijske narodo. Ostal je pri kmetu tri dni ter izvalil pred odhodom od kmeta novo obleko, par čevljev in 140 gld. Obljubil je, da vrne 1400 gld. Kmet je prepozno zvedel, da je zapadel sleparju.

— **Gospod in sluga.** Neki sluga v dunajski okolici je vozil vsak dan z oslom mleko v mesto. Nekega dne je osel obolel, in sluga je moral vpriči vola. Vol, ki ni bil pruččen takemu poslu, je povzročil slugi mnogo posla; zakasnil se je vseled tega za dve uri. Gospodar misleč, da je sluga postopal po mestu, ga je srdito sprejel ter ga grdo ozmerjal. Suga pa je ponosno odgovoril: „Ničem se pogodil, da služim pri volu, temuč pri oslu, zato se odpovem službi.“

— **Roman iz življenja.** Zanimiva poroka se je izvršila pretečeni teden v Budapešti. Invalid iz madjarske revolucije leta 1829 rojeni Paul Szabo se je poročil z 71 letno Ester Nagy. Srečna poročnica sta se poznala že pred pol stoletjem, toda takrat so bile nepremagljive ovire proti zakonu. Nagy si je vzela drugega moža, je postala po mnogoletnem zakonu vdova ter prišla na stare dni v sirotišnico, v kateri je bil tudi njen prijatelj izza mladih let. Stara Lužeben pa še ni zarjavela, temuč je takoj znova zapopolnala v starih srh. Voštvo sirotišnice jima je na pravilo bogato gostijo.

— **Elektrika in kruh.** Znano je, da ima elektrika v sebi to lastnost, da razne snovi kemično razkroji. Na podlagi tega dejstva so pa prišli zadnji čas v Parizu poizkuse, kako izboljšati kruh s pomočjo elektrike ter so mnena, da je kruh tem boljši, čim bolj je bel. Vseled tega so pariški peki vedno bolj izkušali ustredi svojim odjemalcem A dotični deli zr a, ki dajo najlepšo moko, imajo v sebi najmanj rednih snovi. Zato so prišli poizkušati, bi li morda ne mogli z elektriko pripraviti bele moke. Moko so dejali v zrak, nasičen z elektriko. V tem zraku nastane takozvani ocon, ki je izvrstno sredstvo za beljenje. In res je bila moka mnogo bolj bela. Tudi kruh je bil mnogo bolj bel, a manj okusen. Dognalo se je torej, da elektrika moko sicer beli, a obenem naredi staro.

— **Spomenik grofu Tolstemu v Parizu.** V Parizu zbirajo za spomenik, ki ga postavijo velikemu rusku pisatelju. Zanimivo je, da je pokojni ruski pisatelj N. S. Ljeskov že l. 1889 proročeval, da bode v inozemstvu preje postavili spomenik temu velikemu siru Rusije nego njegova lastna domovina. Leskov je namreč pisal: „Prepričan sem, da bodo grofa Lova Tolstega razumeli v inozemstvu mnogo preje, nego pri nas, da ga bodo razumeli ter spoznali v njem največjega genija sveta, da mu bodo postavili spomenik v Parizu ali Londonu, ko pri nas na to še misliti ne bodo.“

— **Francoski sodnik o zakonolomstvu.** Neki pariški sodnik je obsodil nedavno ženo, ki je bila obtožena zakonolomstva, in njenega ljubčka vsakega na 1 frank globe, dasi zakon določa za tako žensko kazni od treh mesecev do treh let, za zakonolomnega moža pa globo 100 do 2000 frankov. V utemeljevanju je rekel sodnik, da je zakonolomstvo za splošnost le srednjega pomena, ker je le rodbinski prestop. Bilo bi proti čustvu pravičnosti, ako bi se ženo obsodilo v ječo, moža pa le v denarno globo, ker sta mož in žena po zakonu vendar enakovlejavna. Zakon o zakonolomstvu je tako zastarel, kakor oni iz rednejega veka, ko so zakonolomno ženo slekli, namazali s smolo, jo povaljali po perju ter tako njemu vodili po mestu. Ker zakonolomstvu navadno itak sledi tožba na ločitev zakona, zadostuje najmanjša globa kot znak pregrešitve.

— **Vinski pridelek v Franciji** je let a ocenjen na 66,016,567 hl, t. j. 30,614,231 hl več, nego lanske leto za 23,662,608 hl oreko srednjega pridekla v zadnjih 10 letih. Vpošteva je, da je dal Alžir 6 milijonov hektolitrov in Kriška 160,000 hl, se računa skupni pridelek na 72 milijonov hektolitrov. Tega števila se ni še doseglo od leta 1875, razen leta 1900.

— **Humor ameriškega roparja.** V New Jerseyu je Steve-rov večer neki ropar vliomil v hišo bogatega gospoda Wadeja ter si na-

bral bogat plen. Ko je bil z ropanjem gotov, je napisal na kos papirja: „Želim Vam prav srečno novo leto! Vtomitelj.“ — Drugi dan je dal gosp. Wade v časnike sledeči oglas: „Srečno novo leto, gospod ropar! Rad bi imel nekaj srebrnino svoje stare matere. Nikar je ne pretopite, temuč jo rajši zastavite ter mi pošljite zastavni list, a jaz Vam za to pošljem noveletno darilo, ako mi naznanite, kako bi Vam ga mogel dostaviti.“

— **Strašna rodbinska drama.** V Tornu ob Tisi je umrl pred tremi tedni učitelj Molnar. Pretečene dni je šla vdova k notarju pustivši svoja otroka, 8 letnega in 10 letnega dečka, sama doma. Dečka sta se prišlo porabiti ter se šla z drugima dvema tovarišema drsat na Tiso. Led pa se je udrl in vse štiri so potegnili mrtve iz vode. Ko je prišla mati domov ter zagledala v sobi svoja sina kot mrtlica, zgrudila se je na tla ter izdihnila dušo. Zadelo je srčna kap.

— **Elektrika — uspavilo.** Mesto kloroforma in etra poizkušaj dr. Ledue v Parizu vpeljati električni tok kot uspavilo. Po mnogih poskusih na živalih je poizkušal Ledue tudi sam na sebi. Napor toka je bil zvišan na 50 voltov. Ena elektroga mu je bila postavljena na čelo, druga na hrbet, tako da je moral tok vplivati na možgane in hrbtenjačo. Po približno desetih minutah je nastopila popolna omotica. Ledue je izjavil, da ni čutil nič neprijetnega, kar navadno spremlja omotico vseh kloroformu in ji sledi. — Kakor hitro je bil ustavljen tok, se je koj zbudil, in sicer brez slabosti, pač pa nekam čvrst in čil. Poizkusi se bodo nadaljevali, in želeli je, da bi imeli one uspehe, katerih pričakujemo od njih.

— **Pravična stvar.** Neki berolinski veletržec je imel važno pravdo. Ker pa ni mogel biti vseled raznih opravkov pri bravnavi navzoč, je naročil svojemu odvetniku: „Brzjavite mi takoj, kaka bode razsodba.“ Ob 12 uri se je končala obravnava z ugodnim uspehom. Pet minut kasneje je brzjavil odvetnik svojemu klijentu: „Pravična stvar zmagala!“ Takoj na to dobi pa odvetnik odgovor od veletržca: „Vložite t k j ugovor!“

— **Kitajski brivci.** V kitsajskih mestih brivce ne čaka svojih gostov, nasprotno, on sam gre za njimi. S potrebnimi pripravami, pod pazduho mal stolček, ki se da sklopiti skupaj, hodi kitajski brivci po ulicah ter zvoni v malih presledkih, da obrne nase pozornost onih, ki bi se radi obrih. Ktor se hoče dati obrih, pomigne brivcu, ki takoj pripravi stolček na odprti cesti ter mu sledi do z gorko vodo, ki jo ima tudi vedno seboj, postavi pod vrat. Ko je mož svojo gosta korenito p mazal z mazilom, se prične delo. Za znesek 5 vin. obrije celo glavo in obrvi.

— **Grof d' Harcourt** je lastnik slovitega svetovnega kopalskega Trenchinske Toplice, ki jih obiskujejo iz večine revnatški bolniki. Izmed svetovnih znanih zdraviliških zdravnikov je eden poizkusil na svojih bolnikih, celo na takih, ki jih niti kopeli niso ozdravile, mnogo različnih lekrov. Pri tem je poizkusil tudi Zlatovo mazilo in se sebi v veselje prepričal, da se dajo s tem čustovitim mazilom tudi pri najtrdovratnejših boleznih doseči znameniti uspehi. To nam je v povod, da javimo vsakomur, da povsodi pomaga Zlatovo mazilo, kjer niso nič zalegli vsi drugi leki za protin in trganje.

Književnost.

— **„Slovenski Pravnik“.** Vsebinska 12 številke: 1 Dr. M. Jan Škerlj: „M-nično pravo“. Spisal Anton Kuder. 2 Iz pravosodne prakse. Civilno pravo a) Ktor se sklicuje na priposestovanje poljske služnosti, ima le dokazati, da so dani vsi pogoji priposestovanja, a ne tudi, da je služnost koristna ali udobna za gospodujoče zemljišče; sicer pa kaže že izvrševanje služnostne pravice vso priposestovalno dobo to, da je služnost koristna ali udobna — Po § 180 in 432 o. pr. r. je sodnik le zavezan skrbeti za to, da stranka, prava nevedša, ki ni zastopana po odvetniku, ne trpi škode vseled nedo tatnih pravnih dejanj, a ne tudi za to, da uveljavlji vse svoje materialnopravne ugovore. b) K razlagi tretjega slučaja § a 367. o. d. z. Tožnik ni zaupal stvar, ako jo je bil kdo od njegovega uslužbenca na goljufiv način izvalil; ni je zaupal sam, ako jo je zaupal njegov uslužbenec. c) Brez vsega poudarka izrečeno granjanje, ki nasprotnika ne ovira v izvrševanju sporne pravice, ni kratenje posesti. Za prepoved izvrševanja take posesti, dano po občinskem uradu, ni odgovoren oni, ki je a svojo ovažno povzročil to prepoved; nasprotnik ima le pravico pritožba proti ukrepu obč. urada. d) Zanimiv slučaj negativnega

Lompet-nénega spora v izvanspornem postopanju (§i 67. in 109. jur. nor.) Kasensko pravo Prepoved §a 477. al. 2 k. pr. r. (reformatio in pejus) velja tudi glede kazni na prostosti, ki jo določi vsaklošno sodišče v zmlatu §a 266. k. pr. r. min. naredba z dne 11. februarja 1885 št. 30 dr. zak. namesto denarn. kazni, spremenivši v denarno kazen zapor določen od 1. instanc. 3. Književna poročila. 4. Rave vesti.

Tednik „Učiteljski To-var“, glasilo avstrijskega jugo slovankega učiteljstva, ima v št. 3 naslednje vsebino: Trnje in osat. Naš derarni zavod. Dobro delo. Značilni pojavi. Kritikujoči glasovi. V ofenzivi. Iz naše organizacije. Književnost in umetnost. Vestnik. Listnica uredništva. Uradni razpisi učiteljskih služb Inzerati.

— „**Popotnik**“ ima v 1. letošnji številki sledečo vsebino: Iv. Stukelj: Tehnika in nazornost v učni metodi. — Fr. Koček: Nekaj o risanju. — Dr. Fr. Ozvald: Donesek k prenosni slovenskega pouka na sred. nih šolah. — Dr. Fr. Ilešič: Iz zgodovine šolstva. Ivan Šega: Pedagoški paberki. — Književno poročilo. — Razgled: Listek. — Pedagoški paberki. — Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celovec 21. januarja. Deželno sodišče je danes pokopalo zadnje troho ravnopravnosti. Dočim se doslej na civilnih prizivnih razpravah ni ugovarjalo slovenskim pletenjem, se je danes o priliki razprave o slovensko sestavljenem prizivnem spisu storil sodni sklep, da se prizivna razprava vrši nemški in mora nemški govoriti tudi zastopnik prizivatelja dr. Brejc. Slednji je odločil zastopstvo in predlagal preložitve razprave, da osebno nenavzoča stranka izbere drugega zastopnika. Ta predlog je bil odklonjen. Obravnava se je nadaljevala, niti priziv se ni slovensko prečtal, temu v nemškem jeziku sumarično povzel. Značilno, da je predsednik senata Schwentner sam priznal, da je sodni sklep glede na dosedanje prakso novotarija. Pred istim Schwentnerjem se je v enakih slučajih opetovano slovensko razpravljalo.

Dunaj 21. januarja. Jutri bo posvetovanje ministrskega predsednika Gautscha z zastopniki združenih nemških strank, v ponedeljek pa s predsedstvi češkega in poljskega kluba. Pri teh posvetovanjih se gre za program delovanja poslanske zbornice.

Dunaj 21. januarja. Danes opoldne je umrla mati bivšega ministrskega predsednika Körberja.

Berolin 21. januarja. Zaupna poročila iz Petrograda pravijo, da preiskava zastran atentata še ni imela nikakega uspeha. Čuje se mnenje, da se je kak civilise preoblekel v vojaka, se utihotopil v vojašnico in spravljal v top patrono s krogli. Listi sami pravijo, da je to tolmačenje precej naivno.

London 21. januarja. Listi poročajo, da je pri atentatu v Petrogradu bil zadet v roko veliki knez Vladimir. Pokazal je ranjeno roko carju, potem jo pa vtaknil v žep, rekoč: Ničev.

Petrograd 21. januarja. Generalni štrajk se mogočno razširja. Tudi delavci državnih podjetij so popustili delo. Vsega skupaj štrajka do 150.000 delavcev. Jutri pridejo delavci pred carsko palačo. Zahtevajo, naj kar osebn sprejme njih petico. Ta peticija obsega najhujše obdolžitve absolutizma in najhujše napade na birokracijo. Vzlic temu so jo natisnili celo uradni listi.

Petrograd 21. januarja. Delavci Putivljevih tovarn bodo jutri odpušteni, če ne pridejo na delo. Teh delavcev je 15.000.

Rusko-japonska vojna. **London** 21. januarja. General Steselj je povedal, da bi se bil mogel Port Artur samo še pet dni držati. Na razpolaganje je imel še po nekaj granat za vsak top, ker

so v Port Arturu najdene kitaljske granate premajhne za ruske topove.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Dolgotrajna borba med hostisi in besisti žitnega trga se sicer še ni na nobeno stran odločila, vendar pa kažejo znamenja, da se v kratkem odloči in to v prid hostistov. Konzum in trgovina sta še jako neznanata, bliža pa se čas, ko bodo velike zaloge po ogrskih mlinih pošle in bo treba misliti na nabavo surovine. Dosedanji neznanati promet je proti vsemu možnemu pojmovanju razmeroma le neznanatno uplaval na redukcijo cen, da, potekali so teden za tednom takozvane splošne stagnacije — vendar pa se efektivno blago ni hotelo umakniti. Vzporedno z malo potrebo so se gibale tudi ponudbe, da, poslednje so bile včasih tako neznanatne, da do malega niso zadovoljile minimalne sprotne porabe.

V tekočem tednu pa so pribajale iz inozemskih tržišč jačje tendence, sloneče v prvi vrsti na manjših iznosih letine in pa na ne ravno najugodnejšem vremenu. Temu so se priključili večji prometi — vse to pa je dalo tendenci izrecno trdnje značaj.

Pšenica je naznanila takoj začetkom tedna nekako trdnost v aprilovem in oktobrovem kurzu, dokler se ta trdnost ni tudi za efektivno blago pojavila v številki. V celoti je efektivno blago tekom tedna pridobilo 5—10 vinarjev, imetelji pa so postali takoj redkeji in svoje zahtevke dvignili višje. Uverjeni smemo tedaj biti, da pred spomladjo ne le nimamo pričakovati nižjih cen, gotovo pa pri količkah bolj šem konzumu raje višjih. Seveda je to hipoteza, ki se nam dozdeva po današnjih odnosih verjetna — eventualnosti pa so mogoče tudi druge.

Koruzna se kreta nemoteno enakomerno. Sicer je inozemstvo ta ali drugi dan naznanilo jakost — cene pri nas so jej ostale iste.

Oves tekom tedna ni naznanil sprememb; popraševanje je povoljno, normalno, cene vsled tega nespremenjene. Sladkor. Surovina je v teku tedna naznanjala neznatne spremembe, ostala po nekako pri predtedenskih cenah, iz česar lahko sklepamo na trdnost tendence. Nemški in angleški konzum sta kupila večje množine, kar je mnogo pripomoglo k stabilnosti. Rafinerije so dvignile cene zopet za 1 krono, pri tem pa jim je prav malo za kupčijo. Druga roka ponuja rafinirano le prav redko, kajti zaloge so ji pošle. Glavni vzrok zadnjih povikov surovine sta dva pariška veleposrednika, ki sta kupila vsak po 1 milijon vreč surovine.

Riž. Mlini so svoje zahteve za novo blago vsled indijskih poročil v rapidni hosi dvignili. Petrolej notira nespremenjeno. Kava. Amerikanski špekulantje se silno prizadevajo, da bi tirali ceno kvišku, temu naporu pa se Evropa noče priključiti, vsled česar se cena prav polahko dviga. Značilen posebnost je trg v Havre, ki naznanja vsak dan spremembe, samo da prepreči nagnenje do hosi.

Špirit — surovina se je izza časa našega zadnjega poročila dvignila v ceni, imeli pa bi danes še višje cene, če bi se ne pojavila nova rafinerija v konkurenčnem boju. Ker pa je surovina itak že draga in nadalje trdno tendira, nasprotno pa kontingent vidno pohaja, bilo bi morda umestno ta trenutek izrabiti ter se s primeroma cenim blagom preskrbeti, kajti konkurenčni mane ver bržčas ne bo dolgo trajal, če ni morda med tem že prenehal.

Poslano.

brezimnemu piscu „Jeseniških novic“ v „Slovencu“.

Z ozirom na članka, ki sta bila pridobena med „Jeseniškimi novicami“ pod odstavkom „Slovensko čast“ in „Domovino so reševali“ v „Slovencu“ z dne 14. januarja 1905, se čuti podpisani odbor dolžnega, trditve, ki so bile tamkaj izražene z največjim gorjenjem zavrniti. Najpogledja laž je, ako trdi brezimni dopisnik, da so člani „Sokolov“ opolali božično drevesce, ker lahko s pričami dokažemo, da se ni nihče od „Sokolov“ dotaknil drevesca. Telovadno društvo „Sokol“ na Jesenicah se zaveže tem potom izplačati iz društvene blagajne 50 K za „bratovsko skladnico“ na Savi, ako kdo dokaže, da je le en član „Sokolov“ storil opisani rop. Nadalje je gola izmišljotina, če kdo trdi, da so „Sokolci“ vplili v nedeljo v olnoti pred prostori „Kotoliškega delavskega društva“ nauf ajmoht! ker so bili tisti dan na pežizletu v Žrnovnici, ter so se po pridobu na Javornik takoj razšli domov in ni mimo označenih

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

prostorov sploh tisti večer nihče od „Sokolov“ del.

Na druge napade društvo „Sokol“ ne bo odgovarjalo, ker je nepolitično društvo, katerega namen je le gojitev telovadbe. Starše, ki pošiljajo svoje sive v telovadnico pa prosimo, da se sami prepričajo, če je naše delovanje pošteno ali ne, ker je vsakemu poštenemu Slovencu v telovadnico, vstop do voljen. Tisti, ki se čuti v svojem delovanju bolj poštenega, kakor smo mi, naj prvi vrže kamen na nas. Bratom „Sokolom“ pa kličemo: s krepkim „na zdar“ vedno naprej in nikdar nazaj!

Telovadno društvo „Sokol“ na Jesenicah.

Za odbor:
Lovro Humer Fran Fabinc
starosta. tajnik
Jesenice, 20. jan. 1905.

Poslano.*)

„Slovenec“ me je v sredo prav grdo napadel in mi podtaknil dejanja, ki jih nikdar storil nisem. G. dr. Nace Žitnik pa povem, da sem pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču vložil tožbo proti njemu in storil vse korake in upam, da mu bo to pot njevoja poslaniška imuniteta korenito izpodletela. Gospod doktor svetega pisma, ako ste pravicoljuben in pošten mož, in ako imate trdna tla pod nogami in imate tudi dokaze za svoje nesramne obdolžitve, tedaj bi morali tudi sami resignirati na svojo posl. imuniteto. Dolžnost katoliškega duhovnika bi to bila! Pa bomo videli!

V Ljubljani, 20. januarja 1905.

Ivan Findeisen

ključar v c. kr. tobačni glavni tovarni.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mollo“ — francosko „žganje in sol“, ki je takisto bolesto utešujoče, ako se namaže s njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelimi. Steklenica K 1.90. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalozlog po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno „namko in podpisom.“ 6 7-1

Praško domače mazilo iz lekarnar B. FRAGNERJA c. kr. dvornega založnika v Pragi. ki slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči vnetje in pospeša celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarnar. To mazilo ne izgubi tudi čega leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši! a

Za nerazvne. Dr. R. Pohl, zdravnik za nerazvne v Badnu, se izjavlja o „KUNEROLU“, čisti rastlinski toliči, takole: „Z veseljem potrjujem, da je „KUNEROL“ izvrstna rastlinska mast, ki je prav primerna za pripravljanje mesnih in močnatih jedil. Stanovitnost sestave in dejstvo, da „KUNEROL“ ne postane žaltav, ga posebno usposablja za pripravljajenje jedil debelimi se nerazvni. Pred malovrednimi slepilno podobnimi ponaredbami nujno svarimo.

Svila za neveste

od 85 kr. do gl. 1135 per meter v vseh parvah. Franko in **že ocarinjeno** se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. **Tovarna za svilu Henneberg, Zürich.** 3 61-1

Lekarnarja Julija Schumannova sol za želodec je pridobila tekom več kakor 20 let najboljši glas kot dietetično sredstvo, kar dokazujejo nebrojna priznanja. Vpliva točno in zanesljivo pri različnih nerednostih prebavljanja, pri želodčnih nadlogah, pri napravljanju kisline, pri riganju itd., tako da je kot izpričano domače zdravilo jako razširjena in čislana. Da tako izobno vpliva, zato se ima zahvaliti racionalnemu skladu.

„Le Délice“
cigaretni papir, cigaretno stročnice.
Dobiva se povsod. 671-46
Glavna zaloga: Dunaj, I., Predlgerasse 5.

Zdravilski konjak
zajamčeno pristni
vinski destilat pod
stalnim kemiškim
nadzorstvom.
Destilerija Camis & Stock
Trst-Barkovlje.
1/2 steklenica K 5.—, 1/4 steklenica K 2.50.— Na prodaj v boljših trgovinah. 12

55letni uspeh Anatherina.

Splošno je že znano, da so le v resnici dobra, poštena sredstva potrebna in koristna za snazenje zob, teh tako važnih delov našega telesa. Sredstva za negovanje in čiščenje zob morajo biti brez kisline in pen, ker sicer uničijo zobe in razdražijo ustno žilno kožico, ki nudi tako ugodna tla za glive, zdravju tako nevarne sovražnike. Profesorji in zdravniki zatorej priporočajo za ohranitev zdravih ust, zob in zobnega mesa edino zanesljivo ustno in sobno vodo „Anatherin“ c. kr. dvorn. zobozdravnika dra. J. G. Poppa na Dunaju XIII/6, ki čudovit deluje proti raznim bolečinam ust, zob in zobnega mesa. Steklenica po 2 K 80 h, 2 K in 1 K s modro franc. etiketo v slatem tisku in s firmo. Anatherinova zobna krema v lončkih po 60 vin. za temeljito in neškodljivo čiščenje zob. Dobiva se povsod in v glavni zalogi pri gosp. lekarnarju J. Mayrju v Ljubljani. 3

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Melusine zobni prašek

1 škatljica 60 vin.

Razpošilja se vsak dan z obratno pošto.

Edina zaloga.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinalnih vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Restljeva cesta št. 1

počleg novozgrajenega Fran Jožetovega
jubil. mostu. 22-3

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO
LETNIK XXX. (1905).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gdč. Tilda Spreitzerjeva nabrala v listini Spreizer na mesto venca pok. dr. Jul. Gustinu 20 K. — Na Stemburjev in Buteljkin večer istotam 20 K in ob prijateljskih večerih darovalo omizje 27 K 22 v. — Gg. deželni uradniki v Ljubljani povodom smrti draga tovariša g. Fran Titnika, dež. blagajnika 54 K. — Skupaj 121 K 22 v. — Presrčna hvala darovalcem in nabiralki.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. januarja: Ivan Ljubič, delavec, 55 let, Veliki stradan 6, Emphizema pulm. — Jera Uršič, gostilja, 70 let, Radeckega cesta št. 11, Carcinoma uteri.
Dne 18. januarja: Urša Robežnik, mest. uboga, 66 let, Japljeve ulice 2, Asthma cordiale.
Dne 19. januarja: Anton Sever, bivši želez. čuvaj, 80 let, Gradišče 14, Marasmus. Josip Papež, posestnik, 42 let, Prečne ulice 8, Paral. sis cordis.

V deželni bolnici:

Dne 16. januarja: Ivan Tepina kajžarjev sin, 16 let, Encephalo Meningitis. — Marija Sporn, delavka, 69 let, Pneumonia — Katarina Hudorovič, ciganka, 86 let, ostarelost.
Dne 17. januarja: Ana Novak, mestna uboga, 63 let, Vitium cordis — Matevž Cibar, zidar, 65 let, carcinoma laryngis. — Ana Zupanc, strežnica, 73 let, pljučnica.
Dne 18. januarja: Alojzij Gantar, ključar, 61 let, Oedema pulm.

Zahvala.

Tukajšnji gg. trgovci izročili so snesek 500 K na korist tukajšnjemu ubožnemu skladu in 800 K dijaški kuhinji v Kranju kot odkupnino od običajnih novoletnih daril. Za ta vedomuči dar se zahvaljujeta

Županstvo v Kranju

Odbor dijaške kuhinje v Kranju
15. dne januarja 1905. 263

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 20. januarja 1905.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2 % majeva renta	100-20	100-40
4 1/2 % srebrna renta	100-20	100-40
4 1/2 % avstr. krona renta	100-25	100-45
4 1/2 % zлата	119-65	119-85
4 1/2 % ogrska krona	98-60	98-80
4 1/2 % zлата	118-70	118-90
4 1/2 % posojilo dežele Kranjske	99-50	101-—
4 1/2 % posojilo mesta Spic	100-—	101-—
4 1/2 % Zadar	100-—	100-—
4 1/2 % bos. herc. žel. pos. 1902	101-25	102-25
4 1/2 % češka dež. banka k. o.	100-—	100-30
4 1/2 % z. o.	100-—	100-30
4 1/2 % zst. pisma gal. d. hip. b.	101-40	102-40
4 1/2 % pešt. kom. k. o. z.	107-60	108-50
4 1/2 % pr.	100-10	101-—
4 1/2 % zst. pisma Innerst. hr.	100-10	101-—
4 1/2 % ogrske cen.	100-50	101-20
4 1/2 % dež. hr.	100-—	100-90
4 1/2 % z. pis. ogr. hip. ban.	100-—	101-—
4 1/2 % obl. ogr. lokalnih žel.	100-—	101-—
4 1/2 % obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4 1/2 % prior. Trst-Poreč lok. žel.	99-—	99-—
4 1/2 % prior. dol. žel.	99-50	100-—
4 1/2 % juž. žel. kup. 1/4 1/2	315-60	317-60
4 1/2 % avst. pos. za žel. p. o.	100-70	101-70

Srečke.	187-—	189-60
Srečke od 1. 1860 1/2	276-—	279-—
„ 1864	164-5	167-—
„ tizske	308-—	318-—
„ zem. kred. I. emisije	300-—	307-20
„ „ II.	276-—	282-—
„ ogr. hip. banke	98-—	102-50
„ srbske a frs. 100-—	133-80	134-80
„ turške	21-20	22-20
Basilika	477-—	487-—
Kreditne	78-—	32-—
Inomoške	88-—	92-50
Krakovske	67-—	71-—
Ljubljanske	53-65	55-65
Avst. rud. križa	29-—	30-—
Ogr.	65-—	69-—
Rudolfove	74-—	77-—
Salcburške	529-—	539-—
Dunajske kom.	89-50	90-50
Južne železnice	443-75	449-75
Državne železnice	1629-—	1639-—
Avstr.-ogrsk. bančne delnice	676-50	677-50
Avstr. kreditne banke	789-50	790-50
Ogrske	250-—	250-75
Živnostenske	683-—	685-—
Premogokop v Mostu (Brux)	514-25	515-25
Alpinske motan	2464-—	2474-—
Praške žel. indr. dr.	528-75	529-75
Rima-Murányi	310-—	311-—
Trboviške prem. družbe	533-—	535-—
Avstr. orožne tov. družbe	189-—	193-—
Češke sladkorne družbe	11-34	11-34

Valute.	11-34	11-34
C. kr. cekin	19-11	19-11
20 franki	23-50	23-50
20 marke	22-96	24-06
Sovereigns	117-42	117-42
Marke	95-55	95-55
Laški bankovci	253-50	254-—
Rublj	4-84	5-—
Dolarji	—	—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 21. januarja 1905.

Termin.	za 100 kg. K 1904
Pšenica za april	100-—
Pšenica „ maj	100-—
Pšenica „ oktober	100-—
Rž „ april	100-—
Koruzna „ maj	100-—
Oves „ april	100-—

Efektiv.
5 vin. višje.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 306-2. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebes
20. 9. zv.	745 8	—	17 sl. szahod	oblačno	—
21. 7. zj.	746 0	—	23 brezvetr.	oblačno	—
„ 2 pop	746 1	—	17 sl. jvzhod	oblačno	—

Srednja večerajšnja temperatura: — 23°
normale: —23°. — Padavina 0.0 mm.

Franc in Katarina Gärtner naznanjati, tužnega srca v svojem in menu svojih otrok ter ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancom, da je Vsemogočni naš predobro in preljubno bisterko, oziroma sestro, nekakino in sestrico 269

Stanko

učenko VIII. razreda

danes, po kratki in mučni bolezn, prevideno s sv. zakramenti za učiraje, v 16. letu njene starosti poklical v boljši svet.
Trupl nepozabljive hčerke se bode prepeljal v nedeljo, dne 22. januarja ob 4. uri popoldne, iz biše žakst. Pred škofi o št. 18 na pokopališče k Sv. Kristofu k večnemu počitku.
Nepozabljivo rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 20. januarja 1905.